

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 25^ο | ΑΘΗΝΑΙ 15-28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1911 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1000

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Μετὰ τὸν κ. Δημητρακόπουλον ὁ κ. Ἄλεξανδρῆς. Προστατευτικὸς καὶ αὐτὸς διὰ τὰς γυναῖκας. "Ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς ἔχων συναίσθησιν ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν κατοικεῖται μόνον ἀπὸ ἀνδρας, δὲν εἰσπράττει φόρους μόνον ἀπὸ ἀνδρας, δὲν ὑπηρετεῖται καὶ προοδεύει καὶ πολιτίζεται μόνον ἀπὸ ἀνδρας, δὲν συντηρεῖται καὶ αὐξάνει καὶ βαδίζει πρὸς τὴν πρόοδον μόνον μὲ ἀνδρας.

"Ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος ἐννοεῖ ὅτι κοντὰ μὲ τὸ πολυθρύλλητον ζήτημα τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπάρχει ἓνα ἄλλο, σπουδαιότερον καὶ σημαντικώτερον, τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως τῶν μητέρων, τῶν διδασκαλισσῶν, τὸ ζήτημα τοῦ σχολείου ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην καὶ βαθυτάτην του μορφῆν.

Καὶ ἔρχεται μὲ ἐργασίαν μελετημένην, μὲ ἐργασίαν ἐπιστημονικὴν νὰ θέσῃ εἰς τὴν θέσιν του τὸ πολὺπλοκον αὐτὸ ζήτημα. Ἔρχεται νὰ θέσῃ νέα θεμέλια καὶ νέας βάσεις εἰς τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν, ἡ ὁποία ἕως τώρα κατέτρωγε τὰ ωραιότερα χρόνια τοῦ κοριτσιοῦ, διὰ νὰ τὸ ἀποδώσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν ὅχι ἐφωδιασμένον μὲ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν προορισμὸν του ἐφόδια, ἀλλὰ σχολαστικὸν ἐξάβλωμα τύπων καὶ θεωριῶν καὶ μεθόδων ποῦ ἐξαντλοῦσαν καὶ κατέστρεφαν καὶ τὴν ἀντίληψίν του καὶ τὴν ὑγείαν του.

"Ἔως τώρα ἡ πολιτεία ὑπῆρξεν ἀληθινὰ ἄδικος διὰ τὴν γυναῖκα. Ἡ πρώτη καὶ κατωτάτη παιδεία, ἡ μόνη ποῦ ἐδόθη ἕως τώρα ἀπὸ τὸ κράτος εἰς αὐτὴν ἦτο ἐλλιπής, μονομερής, ἀμελέτητη. Δὲν τὴν ἐφωδίαζε κἀν διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, δὲν τῆς παρεῖχε τὰ μέσα νὰ γίνῃ ὅχι μόνον ἡ δασκάλα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ οἰκογένεια, ἡ κοινωνία, ἡ πατρίς τόσα ἐλπίζει, τόσα περιμένει, τόσα ἀπαιτεῖ.

Τὸ Ἀρσάκειον, ἴδρυμα καλῶς κατηρητισμένον κατὰ τοὺς νόμους εἶχεν ἀναλάβει ἀντὶ ὠρισμένης ἐπιχωρηγήσεως νὰ παρέχῃ εἰς τὸ κράτος κάθε χρόνον ἓνα ἀριθμὸν διδασκαλισσῶν. Τόσον μεγαλείτερον, ὅσον ἠῤῥξαν καὶ τὰ παραρτήματά του εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ μεγάλα Ἑλληνικὰ κέντρα. Πανδασκαλισμὸς λοιπὸν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Ἡ Ἐταιρεία ἔκαμνε τὸ καθῆκον της καὶ ἡ πολιτεία ἔμενον ἡσυχος. Ἐνα πρόγραμμα κοινὸν διὰ τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια ἐκονομίζετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ὅπως, ὅπως, ἀπὸ τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν, ἐδίδοτο εἰς τὸ Ἀρσάκειον καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀνώτερα ἰδιωτικὰ Παρθηναγωγεῖα μὲ τὴν παραγγελίαν εἰς αὐτὰ καὶ ἐκεῖνον εἰς τὸν ἴδιον νὰ τείνουν σκοπὸν : Καὶ ὁ σκοπὸς ἦτο ἓνας, σαφής, καθαρὸς καὶ ἀμετάτρεπτος : πανδασκαλισμὸς.

Ἐὰν τὰ δυστυχισμένα ἰδιωτικὰ Παρθηνα-

γωγεία ήθελαν, έννοούσαν διαφορετικά τόν σκοπόν και τόν προορισμόν τής ύπάρξεώς των, εάν έζητούσαν να ξεφύγουν από τόν σχολαστικόν πρόγραμμ. ο έπιθεωρητής ήτο εκεί, ασπληρής άμετάτρεπτος διά να τάς έπαναφέρει εις τόν έσον δρόμον. Έν τούτοις τά Παρθεναγωγεία αυτά τά υποχρεωμένα να ακολουθοῦν τά διδασκαλικά προγράμματα, δέν είχαν καν τόν δικαίωμα να είναι διδασκαλεία. Τό μονοπώλιον είχε τελευταίως μόνον εις τό 'Αρσάκειον δοθῆ, εις τό όποσον κάθε μορφωτική προσπάθεια έπρεπε να καταλήγη.

Πρέπει δε πραγματικώς να ύπάρχη πολλή δύναμις και ζωή μέσα εις τήν φυλήν μας, διά να άνθέξη ένα ολόκληρον σχεδόν αιώνα εις τό είδος αυτό τό μορφωτικόν του πνεύματος. Και πρέπει ο γυναικεύς πληθυσμός 'Ελλάδος να είναι υπερήφανος, διότι κατώρθωνε, εϋθύς που άφινε τή σχολική θρανία, να ξανάρχιζε μίαν νέαν μόρφωσιν, και να χειραφετείτο από τό βαρύτερον φορτίον του σχολαστικισμού.

'Αλλά μέσα εις τόν μεγάλον αριθμόν των γυναικειών δυνάμεων που έσώθησαν, πόσαι καταστροφική υγείας, πόσα πνεύματα έντελώς σκοτισμένα, πόσοι κόποι χαμένοι! Και πόση ήμισυαθεια και σιγός και άνικανότης και άνεπαρκεία, άκριβώς εις τάς τάξεις, αί όποται άναλαμβάνουν να φωτίζουν και να μορφώνουν και να παιδαγωγούν!

Εις παρομοίαν κατάστασιν γυναικειάς εκπαιδύσεως είχαν εϋρη τό Ρωσικόν Κράτος ή Μεγάλη Αϊκατερίνη πρό ενός και ήμισυ αιώ- νος. Με μίαν μονοκονδυλ άν της άνέτρεψε τό πέν. Αί γυναίκες δέν θά γίνωνται μόνον δασκάλες, έίπεν. 'Αλλά άνθρωποι.

Και έγέμισε τήν Ρωσσίαν με σχολεία γυναικων που ανοίγουν τάς θύρας εις κάθε πρόσ- δον και εις κάθε στάδιον. Πρακτικά σχολεία, γυμνάσια, λύκεια, ειδικοί κλάδοι έπιστημών, όλα άπλοποιημένα, και τελειοποιημένα εις βαθμόν, ώστε αί σημεριναι ρωσίδες, να έχουν καταλάβει τήν πρώτην θέσιν εις τήν πνευμα- τικήν ζωήν του κόσμου.

Η 'Αγγλία ειργάσθη υπό τό ίδιον πνεύμα, όπως εργάζεται και ή 'Αμερική. Κάτω ο σχολαστικισμός και οι τύποι και τό δασκαλικόν πνεύμα. Κάτω τά ασφυκτικά και στενοκέφλα προγράμματα. Έλευθερία εις τήν ανάπτυξιν τής ατομικής ιδιοφυίας, έλευθερία εις τήν άρμονικήν εξέλιξιν του έσωτερικού και του έξωτερικού ανθρώπου. Ο διδάσκαλος πλέον εκεί δέν διδάσκει. Μελετά και συζητεί. Τό παιδί δέν είναι πλέον μηχανή και νευρόσπαστον κρεμασμένο από τά μαλλιά εις τήν γραμ-

ματικήν και τό συντακτικό. Είναι άνθρωπος με θέλησιν ιδικήν του και με νοῦν και με αντίλη- ψιν. 'Αλλά γιατί να καταφεύγωμεν εις τους ξένους, όταν οι ιδικοί μας άρχαίοι, οι σφώτατοι μεταξύ των σφών, δέν έίξευραν τί θά είπη ούτε γραμματική, ούτε συντακτικόν. Είξευραν όμως τί ήτον αισθητική. Και αυτή τους έμάν- θανε να γράφουν και να μιλοῦν και να αισθά- νωνται και να σκέπτονται. Και από τότε ως τώρα κανείς δέν τους έφθασεν εις όλα αυτά τά πράγματα, αυτούς που δέν είχαν γραμμα- τικήν—και μάλιστα ως τό σημερινόν εξάμ- ब्लωμα του κράτους—άλλ' ούτε βιβλία που να στοιχίζουν ολόκληρον περιουσίαν για τους δυστυχισμένους τους γονεῖς όπως γίνεται τώρα.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

—'Ελα, καλή μου γιαγιά, έλα τώρα που ο ήλιος δύνει.

Θ' άκουμπίσω σαν άλλοτε τό κεφάλι μου στα γόνατά σου και θά νανουρισθώ απ' τή γλυκειά φωνή σου.

Θυμάσαι, όταν ήμουν μικρό παιδί; Σάν και τώρα έκαμνε έξω κρύο.

Στ' άντικρυνό τό σπίτι σαν σταλαχτίτες έκρέμοντο τά παγωμένα γίνια, άπαράλλακτα όπως και τώρα, που ο ήλιος τά φωτίζει σαν διαμάντια, χωρίς να χη τή δύναμι να τά λύσει. Νά, έδω κοντά, στη γωνιά, θέλω να ξανα- γίνω παιδί και να ξανακούσω τά μεγάλα πα- ραμύθια.

Φαίνεσαι σαν άποσταμένη. . . Κι' έγώ είμ' άπαιτητική.

Μά θά μου φθάση ένα μικρό, μικρό—τό παραμύθι τής ζωής σου.

Η βασιλοπούλα που πάντα κάτι περιέμενε χωρίς να τωρη ποτέ, ξεγράφθηκε από τήν ένθύμησί μου.

Οι έπαίτες που πάντοτε έπλανήθηκαν και δέν έχόρτασαν απ' τό ψωμί που ή Τύχη έρ- ριχνε κάποτε στο διάβχ τους κοιτονται άποστα- μένοι μέσα στές σκιές των περσμένων.

Μόνον ο άνηφορικός ο δρόμος που τελειωμό δέν έχει για τόν άνθρωπο, ολόζώντανος στα μάτια ζωγραφίζεται, όπως και εις τά παλιά τά χρόνια που μου τόν παρέστηνες.

Κύτταξε ο ήλιος κοντεύει να δύση.

Κι' έγώ με τό ασθενικό του φως και με έσένα βοηθό θά ξεκινήσω...

—'Ακουσε παιδί μου, τί θέλεις σε μένα

Η καθηγήτρια δις Ρόζεμπεργ διδάσκει τό μάθημα τής φιλοσοφίας εις άνώτερον παρισινόν Φιλοσοφικόν Λύκειον άνδρων

τή γρηά να ξαναβάλης δύναμι; Ο ήλιος σβύ- νει και δέν θά ξαναδώση ποτέ δύναμι και φως σε όλα ε-βυσαν πωστήτερα απ' αυτόν.

Ημουν σαν και σενα κι' έγώ, ένα μεγάλο παιδί—κατκοκμένοι ήσοι δέν με άφησαν να ήμικ πάντα τέτοια—Και μιχ μέρα έδω στην έδχ τήν γωνιά και με τό ίδιο κρύο τόν πρω- τόειδα. Και μ' έφερε σε ένα κόσμο άγνωστο. Και τό χειρότερο που δέν ήσθάνθηκα ποτέ αγάπη. Ένα λίκνο που έβάσταγε τήν μάνα σας μ' έξυπνοσε ποτέ ποτέ μεσ' απ' τόν ύπνο που έκοιμήθηκα χρόνια τόσα από τόν πόνο κουρασμένη.

Μιχ μέρα άκουσα κάπου σαν παραμύθι να μου λένε, για κάποια μεγάλη μάγισσα, που

έξηγώντας τή ζωή, ψεύτικη τήν έδειγνε κι' έθεωρούσε έγκλημα τό κάθε τι που δέν τό θεμελιώνει ή αγάπη.

Τά βότανά της ήσαν θαυματουργά για εκείνους που έπίστευαν στη δύναμί της.

Έποροσπάθησα τεντώνοντας τά μάτια μου να ιδω ένα μικρό φωτάκι που στον σκοτεινια- σμένο ορίζοντα έπρόβαλλε, μα ήταν τά βλέ- φαρα βαρεία κι' όταν έξύπνησα και πάλι απ' τές κλαψάριες φωνές τής μάνας σας τό πα- ραμύθι είχ' άστοχηθῆ.

—Και τί έγινε ύστερα γιαγιά;

—Κι' ύστερα μεγάλωσε κι' ή μάνα σας.

Και πήρε τόν ίδιο δρόμο.

Κι' αλλοίμονο δὲν εἶχα τὴν δύναμι νὰ τὴν βαστάξω.

"Ακουσε, παιδί μου, τὰ λόγια μου καὶ βάλε τα βαθεῖα στὴ σκέψι σου.

"Όταν μπῆς στὸν μεγάλο δρόμο σου μὴ γυρίσης πίσω σου νὰ ἰδῆς, οὔτε δεξιά, οὔτε ζερβά. Τράβα ἐμπρὸς ἐκεῖ, ποῦ σ' ὀδηγᾷ ἡ καρδιά σου, ποῦ εἶναι ἡ μὴν ποῦ νοιώθει τί γυρεύουν ἀπ' αὐτὴν εἰς τὴ ζωὴ...

Κι' ἂν κάπου ἐκεῖ μακρῶς, καταμεσίς στὸ δρόμο σου, συναντηθῆς μὲ κάποιον ποῦ πρῶτόγγε ψάχνοντας κι' αὐτός, δυνάμωσε μὲ τὸ δικό σου αἶσθημα τὴ φωτεινὴ του σκέψι.

Κι' ἂν πάλι ἰδῆς νὰ κοίτεται ἀρρωστημένος ἀπὸ ἀπογοήτευσι ἐκεῖνος ποῦ ξεκίνησε ἀνάμεσα ἀπὸ λουλουδισμένους κάμπους καὶ περιπλανήθηκε, ἡ δύναμί σου τότε μεγαλύτερη, κι' ἡ καλὴ σὺντη σου ἀπλήρωτη σ' αὐτὴ τὴ γῆ. Βοήθησέ τον νὰ ξανασηκωθῆ καὶ τράβηξε μαζί του τὸν ἀνήφορο, χαμογελώντας ἀνάμεσα στὰ δάκρυα τῆς ἀγάπης σου.

Μ' ἂν ἴδῃς νᾶρχεται ἀντίκρυ σου κάποιος ποῦ ἐβιάσθηκε νὰ ζήσει κι' ἔρχεται ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ τώρα σὺ πηγαινεις, ἄφες νὰ διαβῆ. Μπορεῖ νὰ σταματήσει ἐκστατικὸς στὴν πάλλευκη ὠμορφιά σου. Μὰ σὺ τράβα τὸν δρόμο σου ἐμπρὸς, γιατί κάθε ματιά του εἶναι ὄβρις καὶ καὶ κάθε ἐπιθυμία του ἔγκλημα.

Μονάχη σου προχώρησε.

"Ακουσε καὶ κάτι ἄλλο. Δὲν θὰ φθάσης ποτὲ στὴν κορυφή. Γι' αὐτὸ μὴ βιασθῆς στὸ δρόμο σου κι' ἀποστήσης πρόωρα. Τὰ παιδιὰ σου θὰ σ' ἀφήσουν πολὺ πίσω, γιατί θᾶχουν νειότη καὶ πιὸ μεγάλη δύναμι.

Ὁ ἥλιος σβύνει. Ὅλα θὰ σβύσουν. Κι' αὐτὰ τὰ χρυσὰ σου τὰ μαλλιά θὰ πέσουν ἕνα ἕνα...

ΜΥΡΣΙΝΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

«Λοιπὸν αὔριον τὸ πρῶτ! Τὸ τραῖνο φεύγει εἰς τὰς ὀκτώ Πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς τὸν σταθμὸν παρὰ τέταρτον Προσεῖξετε μὴ σᾶς πάρῃ ὁ ὕπνος!»

Αὐτὰ ἐλέγοντο εἰς τὸν μεγάλο δρόμο, ὅπου μᾶς ἐσυνώδευεν ὀλίγα βήματα ἡ Ναυσικᾶ μὲ τὴν φίλην της, νύκτα μετὰ τὸ δείπνον. Ἐκεῖνες ἔμεναν νὰ ἐτοιμάσου τὰ τῆς ἐκδρομῆς μας τὴν ἐπαύριον, εἰὼ ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν εἰς μίαν φιλαίθρωπικὴν βραδείαν διωργανωμένην εἰς τὴν

αἶθουσαν τῆς σκοποβολῆς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς.

Ἐπεράσαμεν ὅλο τὸ χωριό, ἐπροχωρήσαμεν μέσα εἰς τὰ χωράφια, κάτω, μακρῶς, καὶ ἐπὶ τέλους διεκρίναμεν φωταγωγημένην τὴν μεγάλην ξυλίνην παράγκα Ὁ ἀέρας μᾶς ἔφερε κομμένους ἤχους μουσικῆς ὀργάνων, οἱ ὅποιοι, ὅσο ἐπλησιάζαμεν ἐγίνοντο ἀρμονικώτεροι. Χωριατοπούλες στολισμένες, κύριοι ξένοι, ὁ Ἄγγελος στρατηγὸς ὁ κύριος τοῦ Πύργου μὲ τὴν γυναῖκα του, ὅλοι διευθύνοντο ἀπὸ ἀντιθέτους δρόμους εἰς τὸ σημεῖον τῆς βραδεινῆς ἑορτῆς. Τώρα ἡ μουσικὴ εἶχε παύσει, διότι τὰ διάφορα ὄργανα εἶχαν διψάσει, ὅπως μᾶς εἶπεν ὁ ψωμᾶς μας, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ πρῶτο βιολι τῆς ὀρχήστρας.

Καὶ ἐξεδίψαζαν μὲ μύρα καὶ μὲ κρασί τοῦ τόπου, τὸ ὅποιον ἐκερνούσαν ἢ χωριατοπούλες εἰν ἕνα μικρὸ χώρισμα, εἶδος buffet μὲ σημαίες ὅλων τῶν Ἑλβετικῶν πόλεων.

Ὡς ξένες εἶχαμεν ὠραίας θέσεις, ἂν καὶ ἡ ἀπέραντος ξυλίνη παράγκα ἦτο γεμάτη κόσμον. Παντοῦ σημαίες. Ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐθνῶν, μὲ τὰς ὁμοσπονδιακὰς εἰς τὰ ἐπιφανέστερα μέρη. Κοστούμια γυναικεία κάθε τόπου. Ὁ τύπος τῶν γυναικῶν, μᾶλλον ἄσχημος. Ὅλων τὰ πρόσωπα στοργυλά, πλατειά, μὲ μύτες σιμές, μὲ μάγουλα κόκκινα, ὅταν τριμμένα μὲ χιόνι καὶ βαθουλωμένην τὴν πρόσοψιν, ὅταν νὰ ἔχουν φιλοδωρηθῆ τὴν στιγμήν ὅπου γεννιούνται μὲ μίαν γενναίαν γροθιά τῆς μαμῆς. Τὰ φρύδια ὑψηλὰ ἀπὸ τὰ μάτια καὶ χωρισμένα πολὺ τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅταν νὰ εὐρίσκονται εἰς διαρκὴ ἐκπληξιν. Τὸ μόνον ποῦ σὴζει ὅλας αὐτὰς τὰς ἀτελείας τοῦ τόπου εἶναι τὰ χρώματα, εἶναι ἡ λευκότης τοῦ ἀλαβάστρου τῶν σαρκῶν, εἶναι τὸ μοσχοβόλημα τῆς καθαριότητος καὶ τῆς νοικοκυρωσύνης, ποῦ σκορπίζεται γύρω των. Καθαριότης καὶ τάξις καὶ ἀρμονία ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ, τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐνδυμάτων καὶ τοῦ μυαλοῦ. Τόση ἀρμονία, ὥστε τὸ χωρικὸ κορίτσι ποῦ πλύνει ὅλην τὴν ἐβδομάδα καὶ τὸ ἄλλο ποῦ φουρνίζει ψωμιά καὶ τὸ τρίτο ποῦ θερίζει εἰς τὸ χωράφι, νὰ εὐρίσκονται ἀπόψε ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν, νὰ παίζουν ὅταν ἠθοποιοὶ ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ νὰ τραγουδοῦν μὲ τὰ μουσικά των βιβλία, ὅπως σπανίως θὰ ἐτραγουδοῦσαν ἐδῶ εἰς τὰ μεγαλεῖτερα ἐπαρχιακὰ κέντρα ἢ ἀρχοντοπούλες τοῦ τόπου.

Ἐνα κουδοῦνι καὶ τρία βαρεῖα κτυπήματα εἰδοποιοῦν καὶ ἐδῶ τὴν ἔναρξιν τῆς παραστάσεως. Ἡ σημαίες ποῦ χωρίζουν τὴν σκηνὴν ἀπὸ ἡμᾶς σηκώνονται καὶ καμμιὰ τριανταρὰ ἄνδρες κάθε ἡλικίας εἶναι ἀραδειασμένοι μὲ τὰ μουσικά

των βιβλία εἰς τὰ χέρια καὶ ἄλλοι μὲ τὰ ὄργανά των. Ἀρχίζει ὁ μουσικὸς Ἑλβετικὸς ὕμνος εἰς τετραφωνίαν, ἔπειτα παίζουν τὸ περίφημον Ἑλβετικὸ τραγούδι τοῦ βοσκοῦ, τὸ σύνθημα αὐτὸ τῆς ζωῆς τῶν Ἄλπεων, ποῦ ξένοι καὶ ἐντόπιοι μιμοῦνται, ὅταν συννεοῦνται ἀπὸ κάποιαν ἀπόστασιν. Ἐπάνω εἰς τὴν σκηνὴν ἀναγνωρίζω τὸν διανομέα τοῦ ταχυδρομείου, τὸν παπουτσή τοῦ χωριοῦ, τὸν φούρναρη, τὸν ἀμαξηλάτη τῆς μοναδικῆς σουστάς ποῦ χρησιμεύει ὡς ἄμαξα τοῦ χωριοῦ καὶ δυὸ τρεῖς ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς τῆς γειτονιάς μας.

Ἡ μουσικὴ τελειώνει, χωρὶς ἕνα λάθος, χωρὶς μίαν παρατονίαν, μέσα εἰς τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους. Οἱ ἄνδρες κατεβαίνουν ἕνας, ἕνας καὶ διευθύνονται εἰς τὸ τραπέζι μὲ τὰ κρασιὰ καὶ τῆς μπίρας, γιὰ νὰ ξεδιψάσουν καὶ νὰ ξεκουραστοῦν. Ὅλοι φοροῦν τὰ σήματα τῆς μπάντας των, ὅλοι εἶναι τακτικοὶ καὶ καθαροὶ καὶ ἡμεροί, ὅλοι τρώγουν ψωμάκια μὲ βούτυρο καὶ μὲ σαρδέλες, ὅλοι ἀδειάζουν εὐθυμοὶ καὶ ζωηροὶ τὰ ποτήρια, ποῦ τοὺς γεμίζουν ἢ συχωρῶνές των.

Τὸ κουδοῦνι καὶ τὰ τρία πάλιν κτυπήματα τῆς σκηνῆς διακόπτουν τὰ εὐθυμα λόγια. Τώρα πλῆθος ἀρχίζει ἡ ἀληθινὴ παράστασις. Ἡ ὑπόθεσις τῆς κωμωδίας περιστρέφεται εἰς τὰ βᾶσινα τῶν Ἀλπινιστῶν.

Κάτι ἐντελῶς τοπικόν, ποῦ χαρακτηρίζει τὴν μανίαν τῶν ξένων μὲ τὰς χιονιοισμένας κορυφὰς τῶν Ἄλπεων, μανίαν ποῦ μεταδίδεται ὡς ἀρρώστεια κολλητικὴ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἑλβετοὺς ὄχι μόνον τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν χωριῶν.

Ἡ δασκάλισσα τοῦ χωριοῦ, ἡ φουρνάρισσα καὶ ἡ πλύστρα, μαζὴ μὲ τὸν ταχυδρόμο καὶ τὸ φουρναρόπαιδο εἶναι οἱ πρωταγωνισταί Ἡ ὑπόθεσις περιστρέφεται εἰς τὴν μανίαν μιᾶς χωρικής νὰ κάμῃ τὸν ἄνδρα τῆς Ἀλπινιστῆν. Τὰ κωμικὰ ἐπεισόδια εἶναι τόσον πολλὰ καὶ τὸ παίξιμο τοῦ χωρικοῦ καθὼς καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ τόσο τέλειον, ὥστε ὅλοι γελοῦν μὲ τὴν καρδιά των καὶ περισσότερο ἀπὸ ὅλους αὐτοὶ οἱ χωρικοί. Ἡ ὥρα περνᾷ θαυμάσια καὶ ὅταν κατεβαίνουν ἢ σημαίες ποῦ κλείουν τὴν σκηνήν, μερικοὶ φωνάζουν his, ὅταν νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται αἱ παραστάσεις.

Οἱ αὐτοσχέδιοι ἠθοποιοὶ κατεβαίνουν μὲ τὴν ἰδίαν τάξιν ποῦ κατέβηκαν προηγήτερα οἱ μουσικοί. Τώρα ἔχομεν Ἑλβετικὴν ὀπερέταν, κάτι σατυρικόν, τὸ ὅποιον ἐκτελεῖται θαυμάσια ἀπὸ χωρικοὺς καὶ ἔπειτα μονολόγους κωμικοὺς εἰς διάλεκτον τοῦ τόπου, ὅλα εὐχάριστα, εὐθυμα,

διασκεδαστικά, μὲ ἐκτέλεσιν καλλιτεχνικὴν πρώτης τάξεως.

Καὶ ὅλα ἰδίως χαρακτηριστικά ἐνὸς πολιτισμοῦ πραγματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τῆς ρίζες του βαθύτατα εἰς τὴν ψυχὴν τῶν Ἑλβετῶν, ὅλων ἀδιακρίτως τῶν κοινωνικῶν τάξεων

Ὅλο τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἐπεριτρογύριζεν εἰς τὸν νοῦν μου ἡ σκέψις ὅτι οἱ Ἑλβετοὶ εἶναι σήμερον διὰ τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης, ὅτι περίπου ἦσαν εἰς τὴν ἀρχαιότητα τὰ Ἑλληνικὰ ὁμοσπονδιακὰ κράτη. Τὰ διάφορα Ἑλβετικά Cantons εἶναι αἱ μικραὶ δημοκρατίαι ἢ καὶ τὰ μικρὰ βασίλεια τῆς δοξασμένης μας ἐποχῆς. Αὐτοὶ ἐδῶ προάγονται εἰς τὸν πολιτισμὸν ὡς ἐκεῖνοι, ἀνεξάρτητοι νὰ κανονίζουν τὰ τῆς διοικήσεως καὶ τῆς προόδου των σύμφωνα μὲ τὸν τοπικὸν χαρακτήρα των, τὰς ἀνάγκας των καὶ τὰ ἰδιαίτερα ἰδανικά των. Καὶ δι' αὐτὸ κάθε Ἑλβετικὴ πόλις ἔχει τὴν ἰδικὴν της σφραγίδα, κάθε χωρὶ ἔχει καὶ ἰδικόν του σταθμὸν προόδου καὶ ἰδικὴν του ἀνθυπαρξίαν καὶ ὄντοτητα, κάθε ἄνθρωπος καὶ ἰδικόν του ἀνθρωπισμὸν καὶ ἰδικὴν του ὑπόστασιν. Τὰ μεγάλα ψάρια δὲν ἰδικὴν του ὑπόστασιν. Τὰ μεγάλα ψάρια δὲν τρώγουν ἐκεῖ τὰ μικρὰ, οὔτε ὅλοι καὶ ὅλοι συγκεντρώνονται εἰς τὰς μεγαλητέρας πόλεις, ἀλλ' οὔτε οἱ μεγάλοι πᾶσχουν ἀπὸ πληθῶραν προόδου καὶ κοινωνικῆς εὐρωστίας καὶ οἱ μικροὶ ἀπὸ μαρασμὸν καὶ ἀδράνειαν.

Καθένας εἰς τὸν κύκλον του μικρὸν ἢ μέγαλον εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ἐκτὸς τῶν μικροσυμφερόντων του καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος του καὶ τῶν οἰκογενειακῶν του καθηκόντων, αἰσθάνεται καὶ ἐννοεῖ ὅτι ἔχει καθήκοντα καὶ διὰ τὸ χωριὸν του καὶ διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν περιφέρειάν του καὶ διὰ τὴν ὅλην Ἑλβετικὴν πατρίδα. Καὶ τὸ αἰσθάνεται, διότι συνδέεται μὲ ὅλα αὐτὰ μὲ δεσμοὺς ἀρρήκτους.

Τὸ σχολεῖον τοῦ χωριοῦ του εἶναι πέτρινον μέγαρον, ἐνῶ τὸ ἰδικόν του σπιτάκι εἶναι ξυλοκτισμένον. Ἄλλ' ἐκεῖνο εἶναι δόξα τοῦ χωριοῦ καὶ τιμὰ τοῦ κατοίκου καὶ προφυλάττει τὰ παιδιὰ ὅλων ἐξ ἴσου πτωχῶν καὶ πλουσίων καὶ μορφώνει ἄνδρας καὶ γυναῖκας ποῦ θὰ μείνουν εἰς τὸ χωριὸν καὶ θὰ τὸ βοηθήσουν νὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ προοδεύσῃ. Καὶ ὁ δάσκαλος καὶ ἡ δασκάλα, οἱ περὶ γραμματισμένοι τοῦ χωριοῦ εἶναι ἀπὸ τὰ ἰδικὰ των παιδιὰ, ὄχι τὰ περὶ πλούσια, ἀλλὰ τὰ περὶ ἔξυπνα καὶ τὰ περὶ μορφωμένα. Τιμὴ καὶ καμὰρι ὅλου τοῦ χωριοῦ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀντὶ νὰ τοὺς περιφρουοῦν καὶ νὰ τοὺς συκοφαντοῦν καὶ νὰ τοὺς θέλουν δούλους τῶν ρουσφετιῶν των καὶ νὰ τοὺς διαφθείρουν οἱ πλουσιοπάροχοι τοὺς θεωροῦν αὐτοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ὀνομάζουν ὄχι δάσκαλον, ἀλλὰ Regent, δηλαδὴ

ἀντιβασιλέα, καὶ τὴν ἡδασκάλισσαν *Regente*, δηλαδὴ ἀντιβασιλίτισσαν. Αὐτοὶ εἶναι τίτλοι ποῦ ἔχουν τεθῆ εἰς τὸ λεξιλόγιον τῶν χωρικῶν, ὄχι ἀπλῶς ἀπὸ γλωσσικὸν ἰδιωτισμὸν, ἀλλὰ διότι ἀντιπροσωπεύουν τὰς ἰδέας των.

K. PAPPEN

Η Κ. SANFORD ΚΑΙ ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

Ἡ ἐπίσκεψις τῆς κ. Sanford, ἔδωκεν ἀρρομήν εἰς κάποιαν ζωηρότερην κίνησιν καὶ συνάφειαν τῶν διαφόρων σωματείων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἀποτελεῖται ὁ Ἐθνικὸς Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων.

Ἡ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποίαν διωργάνωσαν εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς πόλεως καὶ διουκοῦσαι αὐτὰ κυρίαὶ πρὸς τὴν ἐπίσημον ξένην, ἔδωκε μίαν εἰκόνα δράσεως καὶ ζωῆς, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὰς Ἀθηναίας δὲν γνωρίζουν. Καὶ δὲν τὴν γνωρίζουν, διότι γίνεται ἡσυχία καὶ χωρὶς θόρυβον καὶ ρεχλάμαν, ὅσον ὥστε, ὅταν ἐφθασεν ἡ κ. Sanford, κυρία ἐκ τῶν γνωστοτέρων τῶν Ἀθηνῶν εἶπε με κάποιαν ἀδημονίαν: — Μὰ τί θέλει ἔδω, ἀφοῦ δὲν ἔχει νὰ ἰδῆ τίποτε;

Ἡ κ. Sanford ἐδήλωσεν ἀπροκαλύπτως ὅτι δὲν εἶχε φαντασθῆ ποτὲ ὅτι ἡ Ἑλλάς, χώρα νέα, θὰ εἶχε τὸσον τελείως διωργανωμένην τὴν φιλανθρωπίαν τῆς, διοικουμένην καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν γραμμὴν ἀπὸ γυναῖκας. Ἐτόνισε δὲ ἰδιαιτέρως ὅτι, ὡς ἀντελήφθη, τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς προβλεπτικῆς ἰδίᾳ φιλανθρωπίας ὀφείλεται καὶ ὡς πρωτοβουλία καὶ ὡς ἐφαρμογὴ καὶ λειτουργίᾳ εἰς τὴν γυναικείαν ἐμπνευσιν καὶ εἰς τὴν γυναικείαν θαυμαστὴν ἐνεργητικότητα.

Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπεν ἡ ἐπιφανὴς ξένη νὰ φύγῃ με τὴν ἐντύπωσιν ὅτι αἱ Ἑλληνίδες μόνον ὡς φιλάνθρωποι διακρίνονται. Εὐτυχῶς ἔχει ἤδη ἀπὸ τινων μηνῶν ἰδρυθῆ τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ὅλας τὰς ἐπιστήμονας, τὰς γυναῖκας τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, τὰς ἐρασιτέχνιδας καὶ τὰς νέας καὶ ἀνεπτυγμένας μητέρας.

Εἰς τὸ «Ἀκταῖον» τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων παρέθηκε τέτιον πρὸς τιμὴν τῆς ἐπιφανοῦς ξένης. Περὶ τὰς σαράντα κυρίαὶ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἔλαβαν μέρος εἰς αὐτό.

Ἡ Πρόεδρος τοῦ Λυκείου, κ. Κ. Παρρὲν ἀπήντησε τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις εἰς τὴν κ. Sanford.

Προσωπογραφία Γραίας τοῦ Ρεμπράν (δῶρον τοῦ κ. Σ. Ξένου εἰς τὴν Ἐθν. Πινακοθήκην)

Κυρίαί μου

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν, τὴν χώραν ἀπὸ τὴν ὁποίαν μᾶς ἔρχεται ἡ κυρία Sanford κάμνουν προπόσεις λευκάς, δηλαδὴ προπόσεις με νερό, ἀφοῦ ἐκεῖ αἱ κυρίαί, σχεδὸν ὅλαι, εἶναι ἀντιαλκολικαί. Νομίζω ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ κάμωμεν πρόποσιν με τέτιον, διὰ νὰ εὐχρηθῶμεν εἰς τὴν κ. Sanford καλὸν κατευόδιον καὶ νὰ τῆς ἐκφράσωμεν τὴν χαρὰν μας διότι παρίσταται εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν φιλικὴν ἐπίσημον συγκέντρωσιν τῶν μελῶν τοῦ Λυκείου μας. Αἱ περισσότεραι ἀπὸ ὑμᾶς κυρίαί μου, εἰξεύρετε ποία εἶναι ἡ κυρία τὴν ὁποίαν φιλοξενούμεν πρὸ δέκα ἡμερῶν, διότι καὶ εἰς τὰς Ἐφημερίδας ἀνεγράφη ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τῆς καὶ εἰς τὰς συνεδρίας μας ἐκάμαμεν λόγον περὶ αὐτῆς.

Ἠθέλησα νὰ σᾶς παρουσιάσω πρὸς αὐτὴν, διότι δὲν ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας χωρὶς νὰ ἰδῆ καὶ νὰ μάθῃ ὅτι ἐκτὸς τῆς θαυμασίας φιλανθρωπικῆς μας δράσεως, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἐπιφανεῖς Ἑλληνίδες ἔχουν ἀφιέρωσι μεγάλο τῆς ζωῆς των μέρος, ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλος κύκλος γυναικῶν, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται, μοχθεῖ καὶ ἀγωνίζεται εἰς τὰ ὑψηλά καὶ ὠραῖα ἰδεώδη τῶν καλῶν τεχνῶν, τῆς φιλολογίας κλασικῆς καὶ νεωτέρας καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

Αἱ κυρίαί τῆς κατηγορίας αὐτῆς, καὶ εἶναι σήμερον εὐτυχῶς πολλαί, εἶναι ἐπίσης ἀξιοθαύμαστοι, ὅσον καὶ αἱ συνάδελφοί μας τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἐξασκουμένης παρὰ τῶν Ἑλληνίδων ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην καὶ ὑψηλὴν αὐτῆς ἔννοιαν. Διότι αὐταὶ εἶχαν νὰ παλαίσουν καὶ νὰ ἀγωνισθῶν διὰ νὰ συντρέψουν τὰ σιδηρὰ τεῖχη, τὰ ὅποια ὕψωνεν ἐμπρὸς μας ἡ πρόληψις ἐνὸς παρελθόντος δουλικοῦ καὶ σκοτεινοῦ. Αὐταὶ εἶχαν νὰ ἀποδείξουν ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουν μόνον καρδιά μεγάλην καὶ αἰσθήματα τρυφερά καὶ στοργικὰ, ἀλλὰ καὶ νοῦν καὶ πνεῦμα ἐξ ἴσου πρόσφορον εἰς ἀνάπτυξιν ὅσον καὶ ὁ ἀνδρικός.

Καὶ τὸ ἀπεδειξάμεν. Αἱ ἐπιστήμονές μας εἶναι σχεδὸν ὅλαι ἀριστοῦχοι καὶ τὰ ἔργα τῶν γυναικῶν μας τῆς Τέχνης εἶναι ἐφάμιλλα πρὸς τὰ ἀνδρικά. Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων συγκεντρώνει σήμερον εἰς

ἀδελφικὴν συνένωσιν ὅλας ἡμᾶς, διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ κάμωμεν εἰς τὸν κύκλον μας καὶ εἰς τὰς σφαῖρας μας ἔργα ὀχιπλέονφιλάνθρωπα κατὰ τὴν στενωτέραν τῆς λέξεως σημασίαν, ἀλλὰ βεβαίως ἔθνικα, προοδευτικά, εὐεργετικά διὰ τὴν γυναικῆ, διὰ τὴν πατρίδα, διὰ τὴν φυλὴν μας.

Τὴν παρουσίαν τῆς κ. Sanford εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν μας γενικὴν συγκέντρωσιν θεωρῶ οἰωνὸν πολὺ καλὸν διὰ τὸ ἔργον μας.

Αἱ γυναῖκες, κυρίαί μου, τοῦ Νέου Κόσμου, αἱ γυναῖκες τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν φυλῶν φέρουν παντοῦ τὴν εὐτυχίαν. Εἶναι οἱ καλοὶ καὶ ὠραῖοι ἄγγελοι. Ἴδετε τὴν Ἀμερικὴν. Ἴδετε τὴν Ἀγγλίαν, με τὸν Καναδᾶ. Ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἴσαν τὸσον μεγάλα γῶραι, ἂν δὲν εἶχαν τὸσον θαυμασίας γυναῖκας. Δὲν εἰξεύρουν μόνον νὰ ἐργάζωνται τελείως, ἀλλὰ καὶ νὰ μένουν τελείως γυναῖκες εἰς κάλλος, χάριν καὶ κομψότητα.

Ἡ κ. Sanford εἶναι θαυμασίον δεῖγμα τῆς ἀρμονίας αὐτῆς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς με τὴν ἐξωτερικὴν παράστασιν. Ἐὰν ἀνεξοῦσαν σήμερον οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι τοῦ παρελθόντος δὲν θὰ ἐστρέφοντο πλέον πρὸς τὴν Ἰωνίαν διὰ νὰ ζητήσουν ἀρμονικὰ πρότυπα. Ἐκεῖ ἡ δουλεία ἐμείωσε τὸν τύπον, τὸν ὁποῖον ἡ ἐλευθερία ἐτελειοποίησεν εἰς τὰς πέραν τοῦ Ὀκεανοῦ χώρας.

Ἡ κ. Sanford λοιπὸν εἶναι δι' ἡμᾶς ἔδω σήμερον ἕνα ὠραῖον σύμβολον τοῦ ἰδανικοῦ τῆς τελειοποιήσεως τῆς γυναικῆς, πρὸς τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἀτενίζωμεν. Ὁραϊότης τῆς μορφῆς, ὠραϊότης τοῦ πνεύματος, ὠραϊότης τῆς ψυχῆς. Κυρίαί μου, εἴτε με τὴν σμίλην, εἴτε με τὸ πινέλο, εἴτε με τὴν πένα, εἴτε με τὴν μηχανικὴν ἀγάπην καὶ τὴν νοήμονα στοργὴν ὅλαι ἡμεῖς ἡμποροῦμεν νὰ ἐργασθῶμεν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ τελείου αὐτοῦ τύπου, εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς τελείας ὠραϊότητος εἰς τὴν χώραν αὐτὴν, ὅπου διεπλάσθη καὶ ἐτελειοποιήθη τὸ τέλειον καλόν.

Κάτω ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ Λυκείου Ἀπόλλωνος δὲν ἐπιτέπεται σήμερον πλέον ὅπου ἡ Ἑλληνὶς ἀνεπτύχθη, νὰ ὑπάρχουν ἀσχημαῖ οὔτε φυσικαί, οὔτε ψυχικαί, οὔτε πνευματικαί. Τοὺς ὠραίους ἐφθούς τῆς δοξαμένης μας ἐποχῆς καὶ τὰς ὠραίας κόρας, τῶν ὁποίων τὰ χαριτωμένα πρότυπα μᾶς διετήρησεν ἡ Τανύγρα ὀφείλομεν νὰ ἀναδημιουργήσωμεν ἡμεῖς αἱ Ἑλληνίδες εἴτε ὡς μητέρας, εἴτε ὡς καλλιτέχνιδες, εἴτε ὡς παιδαγωγοὶ καὶ συγγραφεῖς καὶ φιλόσοφοι.

Ἡ κ. Sanford ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς :

«Εἶμαι εὐτυχῆς εἰς τὸν ὠραῖον αὐτὸν κύκλον τῶν γυναικῶν τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης. Ὅπου αἱ γυναῖκες προοδεύουν προοδεύει καὶ τὸ ἔθνος καὶ ὁ λαός. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὠραίαν ὑποδοχὴν, ἥποια παρουσιάζει τὰς Ἑλληνίδας τοῦ πνεύματος ἐξ ἴσου συνδεδεμένας διὰ τὴν πρόβον, ὅσον καὶ αἱ Ἑλληνίδες τῆς φιλανθρωπίας διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

«Εἰς τὴν πατρίδα μου ὑπάρχει παροιμία, τὴν ὁποίαν μοῦ ἀρέσει νὰ σᾶς ἐπιναλάθω τὴν στιγμὴν αὐτὴν. Ὅσοι φάγουν ψωμί μαζῆ, θεωροῦνται φίλοι καὶ ἀγαπημένοι ὅλην των τὴν ζωὴν. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι μοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ συνδεθῶ μαζῆ σας με τὸσον στενοῦς δεσμοῦς καὶ νὰ εὐχρηθῶ, ὅπως καὶ μεταξὺ σας βασιλεῦη πάντοτε ἡ ἀγάπη, ἡ συμπνοια καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνης ἐπιτυγχάνομεν τὴν πρόβον».

Ἡ ἔφορος τῆς γλυπτικῆς κυρία Γεωργαντῆ γλύπτρια ἠγαπήσθη ἐξ ὀνόματος τῶν συναδέλφων τῆς τὴν κ. Sanford, ἐνῶ τὸ μουσικὸν τμήμα, ὅπως πολὺ ἔξυπνα εἶπεν ἡ κ. Γεωργαντῆ, ὠμίλησε με τὴν ὠραίαν τοῦ τραγουδιοῦ γλῶσσαν. Ἡ δεσποινὶς Γεννάδη, καθηγήτρια τοῦ Ὀδείου, καὶ ἡ δεσποινὶς Παπαγεωργακοπούλου, μαθήτρια τῆς κ. Νίνας Φωκᾶ, ἐτραγούδησαν ὠραῖα Ἑλληνικὰ τραγούδια ἀπὸ τὴν πλουσίαν τοῦ Καλομοίρη συλλογῆν. Ἡ δεσποινὶς Γεννάδη ἐτραγούδησε καὶ «Τόσκαν» τὸσον θαυμασίως καλὰ καὶ με τὴν ἔντασιν καὶ γλυκύτητα φωνῆς μέσα εἰς τὴν ἀπέραντον αἴθουσαν τοῦ «Ἀκταῖου», ὥστε νὰ προκαλέσῃ τὴν γενικὴν κατάπληξιν. Καὶ αἱ δύο ἐδέχθησαν τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῆς κ. Sanford, κα τὰ χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων κυριῶν.

Ἡ ἑορτὴ ἐτελείωσε με Ἑλληνικὸν χορὸν, τὸν ὁποῖον διηύθυνεν ἡ ἔφορος τοῦ τμήματος τῶν Ἑλληνικῶν χορῶν κ. Κρεστενίτου, ἡ ὁποία τέλος πάντων θὰ κατορθώσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν ὠραῖον καὶ πατριωτικὸν πόθον τῆς ἐπικρατήσεως καὶ διασώσεως τῶν Ἑλληνικῶν μας χορῶν εἰς τὰς καλὰς μας κοινωνικὰς τάξεις.

Τὴν κ. Sanford ὠνόμασεν ἐπίτιμον μέλος τοῦ τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων, τῆς προσέφερε δὲ εἰς ἐνθύμησιν ὠραῖον λευκὸν μάρμαρον εἰς σχῆμα βιβλίου, με τὴν γλαῦκα καὶ κλάδον ἐληῆς, σύμβολα τῶν Ἀθηνῶν, ἀνάγλυφα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ με ὠραίαν Ἀγγλικὴν ἀφιέρωσιν, ἔργον τῆς γλυπτρίας κ. Γεωργαντῆ.

Ὁ Ἐθνικὸς Σύνδεσμος προσέφερεν εἰς τὴν κ. Sanford κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς της δῶρον μεγαλοπρεπὲς καὶ ὠραῖον: Τὰς φωτογραφίας τῶν ὠραϊοτέρων μνημείων καὶ τοπιῶν τῶν Ἀθηνῶν εἰς μεγάλο σχῆμα ἀπὸ τὴν θαυμασίαν καὶ μοναδικὴν εἰς τὸν κόσμον συλλογὴν τοῦ Boissonat.

Ἡ κ. Sanford, βεβητάτα συγκεινημένη, ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην της πρὸς τὴν Πρόεδρον τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου κ. Ἐλένην Γρίβα καὶ τὰς παρισταμένας κυρίας τῶν τμημάτων εἰς τὰς ὁποίας ἐπανελάβεν ὅτι δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὰς ὠραίας καὶ εὐτυχεῖς ἡμέρας ὅπου ἔζησεν εἰς Ἀθήνας καὶ τὰ φιλόξενα τῶν κυριῶν αἰσθήματα.

Τὴν κ. Sanford, προσεκάλεσαν εἰς τέτιον αἰ κ. κ. Πασπάτη, Σχλημάν, Μαυρογόρδατου, Καλαποθάκη, Ἐμπεδοκλῆ, κ. ἄ. Εἰς Πειραιᾶ δὲ ἡ Πρόεδρος τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς Συνδέσμου κ. Ξανθάκη, ἥτις καὶ διωργάνωσε πρὸς τιμὴν της ἑορτῆς τῶν Σωματείων Πειραιῶς εἰς τὸ φουαγιὲ τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου.

Δί τρεις εικόνες τῆς καλλιτέχνιδος Λίνας Καβαλλιέρι

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Ἄσπασια καὶ αἱ μαθήτριά

Ἄσπασια. Τί κρῖμα ὅτι αἱ περισσότεραι ἀπὸ σᾶς δὲν ἐλάβετε μέρος εἰς τὴν χθεσινὴν ἐκδρομὴν μας εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Σοφοκλέους!

Ἡρώ. Δὲν πειράζει ἀφοῦ ἡ σειρά μας θὰ ἔλθῃ μετὰ πέντε ἡμέρας.

Κλειώ. Ναί. Ἄλλὰ δὲν θὰ ἐπαναλάβῃ βέβαια ὁ Σοφοκλῆς ὅσα μᾶς εἶπε διὰ τὸν Σιμωνίδην. Ἦτο θεῖος! Μᾶς ἐτραγουδῆσε μάλιστα καὶ στίχους τοῦ ἡ Ἄσπασια με ὑπὸ κρουσιν λύρας! Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴν ἡμέραν αὐτὴν!

Μυρτώ. Αὐτὸ μᾶς ἀδικεῖ, Ἄσπασια. Πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἀκούσωμεν, ἂν ὄχι ἀπὸ τὸν μέγαν τραγικόν, ἀπὸ σὲ ἑμῶς βέβαια ὅσα ἐλεχθησαν χθές.

Ἡρώ. Καὶ θὰ μᾶς τραγουδήσῃ τοὺς στίχους τοῦ. Δὲν εἶναι ἀλήθεια Ἄσπασια; Ἐγὼ διηγήθηκα εἰς τὴν μητέρα μου ὅσα μᾶς εἶπες γιὰ τὸν Τυρταῖον καὶ τῆς ἀπήγγειλα τὰ ἐμβατήριά του. Ἐνθουσιάσθη τόσο, ὥστε με παρεκάλεσε νὰ τῆς ἐπιτρέψῃς νὰ παρευρίσκειται καὶ αὐτὴ εἰς τὰς ὁμιλίαις σου.

Ἄσπασια. Εὐχαρίστως, παιδί μου. Εἶναι χαρὰ μου νὰ κατορθῶνω νὰ τέρπω τὰς Ἀθηναίαις, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ περνᾷ τόσο ματαία καὶ ἄσκοπα. Ὡς πρὸς τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Σιμωνίδου ἡ Μελπομένη ἤμπορεῖ νὰ με ἀναπληρώσῃ σήμερον.

Μελπομένη. Θὰ τὸ κάμω εὐχαρίστως, διότι ὀφείλω νὰ ἐξιλειθῶ πρὸς τὸν ποιητὴν δι' ὅσα εἶπα προχθὲς ἐναντίον του.

Ἡρώ. Ναί. Ἄλλὰ ἡ Ἄσπασια θὰ μᾶς τραγουδήσῃ ἓνα τραγούδι του.

Ἄσπασια. Θὰ σᾶς ἀπαγγείλω μόνον, Ἡρώ, παιδί μου. Σήμερον δὲν ἔχω διαθέσιν νὰ τραγουδήσω.

Μελπομένη. Ναί! Ἀπάγγειλέ μας στίχους ἀπὸ τὴν ὠδὴν τῆς μάχης τῶν Θερμοπυλῶν. Ἦ καλλίτερο τὸ περίφημον θρῆνον τῆς Δανάης:

«Παιδί μου! πῶς λυποῦμαι
Ἐσὺ κοιμᾶσαι κ' ἡ παιδικὴ καρδούλα σου ἡσυχάζει
μέσα στὴ φρίκη αὐτῆ τῆς νύκτας, τῆς ὀλόσκοτης
στὸ μαῦρο τὸ σκαπίδι μὲ τ' ἀσπυρρὸν τὰ κερρίά...
Κί' ἀμέριμνος ὡτάν ἀνέμου νᾶν μουρμούρισμα
ὄταν τὸ κύμα τὸ ἀπέραντο στὰ ἐμμορφά σου τὰ μαλ-
[λιὰ ξεσπᾷ]

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ
Σπουδὴ Παιδὸς τοῦ Chardin
(δῶρον τοῦ κ. Ροδοκανάκη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην)

οὔτε προσέχης κἄν, στήν κόκκινη τὴν ἀλουργίδα σου
 πεσμένο ἀμέριμνα, ὡ προτωπάκι θελκτικό!
 ὦ! ἂν ὁ κίνδυνος ἦταν γιὰ σὲν κίνδυνος
 τ' αὐτάκι σου τὸ σκαλιστό θὰ πρόσεχε στὰ λόγια μου!
 Κοιμήσου, ἰκετεύω, μικρούλι μου,
 κι' ἂς κοιμηθῇ κι' ἡ θάλασσα κι' ἂς κοιμηθῇ κι' ἡ
 [θεία ἢ ὄργη].
 Δεῖξε μας, Δία, δεῖξε μας μὴ θέλῃσι πεῖθ' εὐσπλαγχνῆ!
 Καὶ χάριν τοῦ παιδιοῦ μου συγχώρησε τὰ λόγια μου
 Ἄν εἶναι τολμηρὰ πολὺ

Δύσκολα παθητικώτερον παράπονον μάνας
 πονεμένης συγκινεῖ τόσον, ὅσον τὸ παράπονον
 αὐτὸ τῆς ἀηλιπισμένης Δανάης, τὴν ὁποῖαν
 ὁ βασιλεὺς πατέρας τῆς ἔκλεισε μέτα εἰς λάρ-
 νακα, καρφωμένην ἀπὸ παντοῦ καὶ τὴν ἔρριψεν
 εἰς τὴν θάλασσαν μαζῆ με τὸν υἱὸν τῆς Περ-
 σέα. Τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ Σιμωνίδου, ἀληθι-
 νὸν ἀριστοῦργημα, θέτει τὸν ποιητὴν εἰς θέσιν
 ὑπέροχον ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐποχὴν του ἀλλὰ
 διὰ τὴν αἰωνιότητα.

Ἡρώ. Καὶ γιατί ἔκλεισαν τὴν Δανάην ζων-
 τανὴν μέσα εἰς τὸ κουτί αὐτό;

Μελπομένη. Διότι ὁ πατέρας τῆς βασιλεὺς
 τοῦ Ἄργου εἶχε λάβει χρησμόν, ὅτι θὰ ἐξε-
 θρονίζετο ἀπὸ τὸν υἱὸν τῆς κόρης του. Ἐκτίσε
 λοιπὸν πύργον ἀπὸ χαλκόν, ὅπου ἔκλεισε τὴν
 θυγατέρα του. Ἄλλ' ὁ Ζεὺς μεταβληθεὶς εἰς
 χρυσὴν βροχὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸν πύργον, καὶ
 ἐξ αὐτοῦ ἡ Δανάη ἀπέκτησε τὸν Περσέα.

Μυρτώ. Φθάνει. Ἄν ἐξακολουθήσῃ ἡ μυθο-
 λογία δὲν θὰ τελειώσωμεν ποτὲ με τὸν Σι-
 μονίδην.

Μελπομένη. Ἐπίσης ὠραῖον εἶδος ποιήσεως
 τοῦ Σιμωνίδου εἶναι τὰ ἐπινίκια ἢ αἱ θριαμ-
 βευτικά ὠδαί του. Μία ἀπὸ τὰς ὠραιότερας
 εἶναι ἡ ὠδὴ πρὸς τοὺς πεσόντας εἰς Θερμο-
 πύλας:

Δόξα τοὺς ἔδωκεν ἡ τύχη κ' ἡ μοῖρα θριαμβο
 αὐτοὺς ποῦ εἰς τὰς Θερμοπύλας ἔπεσαν,
 Γι' αὐτοὺς βωμοὶ ὑψώνονται καὶ τάφοι ὄχι,
 Ὑμνοὶ ἀκούονται καὶ ὄχι δάκρυα
 Ἐπαινοὶ καὶ ἐγκώμια ἀντὶ μοιρολογήματα
 Τρόπαια καὶ μνημεῖα, ἀκίνδυνα στὸ πέρασμα
 τοῦ χρόνου καὶ εἰς τὴν φθορά.
 Κι' ἡ κάλπη ποῦ τὴ στάκτη τους φυλάει
 λάμπει τὸ πειθ' φωτεινὸ φῶς ποῦ ἡ Ἑλλάς ἐσκόρπισε
 Μάρτυς ὁ Λεωνίδα, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης
 ποῦ ἡ ἀρετὴ τῆς δόξας του θὰ λάμπη ἴστον αἰῶνα...

Κλειώ. Ὁραῖον! ἀληθινὰ τόσο δυνατὸ ποῦ
 θὰ μείνῃ καὶ αὐτὸ ὡς ἡ δόξα τοῦ Λεωνίδα
 ἀθάνατο.

Μελπομένη. Μεγάλος εἰς τὴν ἀπλότητά του
 ὁ στίχος του ἔχει τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ἐπι-
 βολὴν τοῦ Δωρικοῦ ρυθμοῦ, μετριασμένου ἀπὸ
 κάποιαν κομψότητα καὶ χάριν, ἡ ὁποία εὐρί-
 σκεται εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ὄχι εἰς τὴν ἐξωτερι-
 κὴν μορφήν τῶν λέξεων. Σύντομος καὶ διαυγής,

ὡς ὅλοι οἱ ἐλεγειακοὶ ποιηταὶ εἶναι φιλόσοφοι
 καὶ χαριτωμένοι μαζῆ ὁμιλητῆς. Ἡμπορεῖ νὰ
 εἰπῇ κανεὶς ὅτι ἐδοκίμασεν ὅλα τὰ εἶδη τῆς
 ποιήσεως καὶ ἐπέτυχεν εἰς ὅλα.

Μυρτώ. Ὑπέθετα ὅτι μόνον εἰς Ἴονικὴν
 διάλεκτον ἡ ποίησις ἀναδεικνύεται.

Μελπομένη. Οἱ λυρικοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 ἔγραφον εἰς Δωρικὴν. Τοῦτο δὲν ἐμπόδισε τὸν
 Σιμωνίδην νὰ γράψῃ καὶ εἰς τὴν Ἴονικὴν ἓνα
 ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ποιήματά του, τοῦ ὁποῖου
 τὸ θέμα ἐδανείσθη ἀπὸ τὸ Ὀμηρον.

«Οἷηπερ φύλλων γενεὴ τοίη δε καὶ ἀνδρῶν»

Ἄσπασια. Μελπομένη, παιδί μου, δὲν ἀν-
 τελήφθης καλά, ὅτι καὶ ἂν ὁ Σιμωνίδης ἔ-
 γραψε τὰ πλεῖστα ποιήματά του εἰς Δωρικὴν,
 κομψὴν ἔμως διάλεκτον, τὸ ὕφος του ὑπῆρξεν
 ἐν γένει χαριτωμένον καὶ κομψόν, ὅπως ἀρ-
 μόζῃ εἰς Ἴωνα ποιητὴν. Καὶ εἰς τὰ ἐπινίκια
 του αὐτὰ κατώρθωσε νὰ πλουτίσῃ τὸ θέμα
 του δανειζόμενος ἀπὸ τὴν Ἴονικὴν κομψότητα
 τὴν χάριν καὶ τὰ μέσα νὰ δημιουργῇ ἄττι ποι-
 κίλον καὶ ὠραῖον. Οἱ ἥρωες καὶ αἱ παραδόσεις
 τῶν τόπων, εἰς τοὺς ὁποῖους ἀνήκουν, ὁ Ὀλυμ-
 πος, ὁ Ἐλικὸν καὶ ὁ Παρνασσὸς εὐρίσκουν θέ-
 σιν καὶ ἀδελφόνονται τόσον με αὐτοὺς, ὥστε
 συχνὰ νὰ συγγέωνται καὶ νὰ ἐπαινοῦνται οἱ
 θεοὶ καὶ αἱ πατρίδες καὶ νὰ λησμονῆται σχε-
 δὸν ἡ μορφή τοῦ ὑμνουμένου. Τοῦτο μακρὸν
 τοῦ νὰ δυσαρεστήσῃ, ἐνθουσίαζε. Ὑμνος πε-
 ριλαμβάνων καὶ ἀδελφῶνων θεοὺς, ἀνθρώπους
 καὶ τόπους εἶναι ὕμνος πάντοτε εὐχάριστος
 καὶ τιμητικὸς διὰ τοὺς πολλοὺς. Ἰδοὺ διατί ὁ
 Σιμωνίδης ἦτον ὁ ἀγαπημένος ποιητῆς τῆς
 ἐποχῆς του καὶ μένει ἔως τῶρα καὶ θὰ μένῃ
 πάντοτε ἀγαπητὸς εἰς ὅλους. Εἰς αὐτὸν μάλι-
 στα ὀφείλει καὶ ὁ Πίνδαρος πολλὴν ἀπὸ τὴν
 δημοτικότητά του, διότι ἀκολούθησε τὸν δρό-
 μον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἤνοιξε.

Ἡ φιλοσοφία τοῦ Σιμωνίδου χαρακτηρίζει
 ἐν γένει πολὺ καὶ τὸ ποιητικὸν του ἔργον.
 Καὶ εἶναι μία φιλοσοφία ἂν ὄχι στωικὴ, βε-
 βαιῶς ὅμως προῖον πείρας μακρᾶς, ἡ ὁποία γεννᾷ
 τὴν ἐπιείκειαν καὶ ἀνέχεται τὸ ἀναπόφευκτον
 κακὸν καὶ θαυμάζει τὸ σχετικὸν ἐν τῇ ἀτελείᾳ
 του καλόν. Εἰς κάποιον ποίημά του λέγει, ὅτι
 πρέπει νὰ ἀντικρύζωμεν τὴν ζωὴν ὡς ἓνα
 παίγιον καὶ νὰ μὴν παίρνωμεν τίποτε εἰς τὰ
 σοβαρά. Ἄλλοῦ πάλιν λέγει περὶ ἀρετῆς:
 «Δὲν ζητῶ ὅ,τι δὲν ὑπάρχει» εἰς ὅλον τὸ ἔρ-
 γον του φαίνεται νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὴν τε-
 λείαν ἀρετήν. «Δὲν εἶναι ἄτιμον, λέγει, τὸ κα-
 κόν, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη. Καὶ ἡ ἀ-
 νάγκη ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἀκόμη.

Τὰ ἔργον του εἶναι πλούσιον, ποικίλλον
 καὶ πολυσύνθετον.

Τὰ ἐπιγράμματά του εἶναι πολλὰ καὶ τὰ
 ἐλεγεία του ἐπίσης. Τὰ ἀποφθέγματα του
 εἶναι τόσον περίφημα, ὥστε οἱ σοφοὶ μας νὰ
 τὰ ἔχουν κάθε στιγμὴν εἰς τὸ στόμα.

Ἡρώ. Λοιπὸν τώρα θὰ σὰς εἰπῶ πόσον
 ἀμαθὴς ἦμην ὡς πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Σιμωνίδου.
 Εἶχα σχεδὸν τὴν βεβαιότητα ὅτι ἦτον ἀπὸ τὴν
 Ἄμωργόν καὶ ὅτι ἔγραψε στίχους σατυρικοὺς
 καὶ μάλιστα ἐναντίον τῶν γυναικῶν.

Ἄσπασια. Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ Σιμωνίδης
 σατυρικός ἀπὸ τὴν Ἄμωργόν, παιδί μου, καὶ
 δὲν εἶσαι τόσον ἀμαθὴς, ὅσον τὸ φαντάζεσαι.
 Εἶναι πολὺ ἀρχαιότερος τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ καὶ
 πολὺ κατώτερός του. Χωρὶς δὲ τὸ ποίημά του
 περὶ τῶν γυναικῶν, ἴσως θὰ ἐλησμονεῖτο γρη-
 γωρότερα. Ἄλλως τε ἔγραψε καὶ ποίημα διὰ
 τὴν ἀθλιότητα τῶν ἀνδρῶν.

Μυρτώ. Εἰπέ μας τὸ ποίημά του διὰ τὰς
 γυναῖκας.

Ἄσπασια. Εἶναι σάτυρα εἰς ἰάμβους. Λαμ-
 βάνει δέκα τύπους γυναικῶν, τῶν ὁποῖων τὴν
 καταγωγὴν ἀποδίδει εἰς δέκα διάφορα ζῷα.
 Ἡ ἐργατικὴ κατάγεται ἀπὸ τὴν μέλισσαν,
 ἡ βρώμικη ἀπὸ τὸ γουόρνι, ἡ πιστὴ ἀπὸ τὸν
 σκύλον καὶ τὰ παρόμοια. Διὰ τὴν ἐποχὴν του
 τὸ εἶδος τῆς σατύρας αὐτῆς ἤρρεσε καὶ εἰς αὐ-
 τὴν ὀφείλει τὴν δόξαν του, ἔστω καὶ ἐφήμε-
 ρον. Ἐκέρδισεν ἀρκετὰ χρήματα ἐκμεταλευό-
 μενος τὴν ἰδιοφυίαν του διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Ναυτικὴ ἢ Φιλόρατος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΝΕΙΡΟ ΣΤΟ ΚΥΜΑ

Ἡμην πτωχὸν βοσκόπουλον εἰς τὰ ὄρη.

Δεκαοκτὼ ἐτῶν, καὶ δὲν ἤξευρα ἀκόμη
 ἄλφα. Χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύρω, ἦμην εὐτυχής.
 Τὴν τελευταίαν φορὰν ὅπου ἐγεύθην τὴν εὐ-
 τυλίαν ἦτο τὸ θέρος ἐκεῖνο τοῦ ἔτους 187...
 Ἡμην ὠραῖος ἔφηβος, κ' ἔβλεπα τὸ πρῶτως
 στρυφνόν, ἡλιοκαῆς πρόσωπόν μου νὰ γυαλί-
 ζεται εἰς τὰ θυάκια καὶ τὰς βρούσεις, κ' ἐγύ-
 μναζα τὸ εὐλύγιττον, ὑψηλὸν ἀνάστημά μου
 ἀνὰ τοὺς βράχους καὶ τὰ βουνά.

Τὸν χειμῶνα ποῦ ἤρχισ' εὐθὺς κατόπιν μ'
 ἐπῆρε πλησίον του ὁ γηραιὸς Πάτερ-Σισώης,
 ἡ Σισώνης, καθὼς τὸν ὠνόμαζον οἱ χωρικοὶ
 μας, καὶ μ' ἔμαθε γράμματα. Ἦτο πρῶτον δι-

δάσκαλος, καὶ μέχρι τέλους τὸν προσηγόρευον
 ὅλοι εἰς κλητικὴν «δάσκαλε». Εἰς τοὺς χρόνους
 τῆς Ἐπαναστάσεως ἦτο μοναχὸς καὶ διάκονος.
 Εἶτα ἠγάπησε μίαν Τουρκοπούλαν, καθὼς
 ἔλεγαν, τὴν ἔκλεψεν ἀπὸ ἓνα χαρέμι τῆς
 Σμύρνης, τὴν ἐβάπτισε καὶ τὴν ἐνυμφεύθη.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγ-
 μάτων, ἐπὶ Καποδίστρια κυβερνήτου, ἐδίδα-
 σκεν εἰς διάφορα σχολεῖα ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ εἶχεν οὐ μικρὰν φήμην, ὑπὸ τὸ ὄνομα
 «ὁ Σωτηράκης ὁ δάσκαλος». Ἀργότερα ἀφ'
 οὗ ἐξησφάλισε τὴν οἰκογένειάν του, ἐνεθυμήθη
 τὴν πλαιὴν ὑποχρέωσίν του, ἐφόρεσε καὶ
 πάλιν τὰ βράσα, ὡς ἀπλοῦς μοναχὸς τὴν φορὰν
 ταύτην, κωλυόμενος νὰ ἱερατεύῃ κ' ἐγκατε-
 βίωσεν ἐν μετανόᾳ εἰς τὸ Κοινόδοιον τοῦ Εὐ-
 αγγελισμοῦ. Ἐκεῖ ἔκλαυσε τὸ ἀμάρτημά του,
 τὸ ἔχον γενναίαν ἀγαθοεργίαν ὡς ἐξῆχος
 ἐλαφρυντικὴν περίστασιν, καὶ λέγουσιν ὅτι
 ἐσώθη.

Ἄφ' οὗ ἔμαθα τὰ πρῶτα γράμματα πλη-
 σίον τοῦ γηραιοῦ Σισώη, ἐστάλην ὡς ὑπότρο-
 φος τῆς Μονῆς εἰς τινὰ κατ' ἐπαρχίαν ἱερα-
 τικὴν σχολήν, ὅπου κατετάχθη ἀμέσως εἰς
 τὴν ἀνωτέραν τάξιν, εἶτα εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις
 Ριζάρειον. Τέλος, ἀρχίσας τὰς σπουδὰς μου
 σχεδὸν εἰκοσάτης, ἐξῆλθα τριακοντούτης ἀπὸ
 τὸ Πανεπιστήμιον· ἐξῆλθα δικηγόρος με δι-
 πλωμα προλύτου...

Μεγάλην προκοπὴν, ἐννοεῖται, δὲν ἔκαμα.
 Σήμερον ἐξακολουθῶ νὰ ἐργάζωμαι ὡς βοηθὸς
 ἀκόμη εἰς τὸ γραφεῖον ἐπιφανοῦς τινος δικη-
 γόρου καὶ πολιτευτοῦ ἐν Ἀθήναις, τὸν ὁποῖον
 μισῶ, ἀγνωῶ ἐκ ποίας σκοτεινῆς ἀφορμῆς,
 ἀλλὰ πιθανῶς, ἐπειδὴ τὸν ἔχω ὡς προστάτην
 καὶ εὐεργέτην. Καὶ εἶμαι περιορισμένος καὶ
 ἀνεπιτήδειος, οὐδὲ δύναμαι νὰ ὠφελθῶ ἀπὸ
 τὴν θέσιν, τὴν ὁποῖαν κατέχω πλησίον τοῦ δι-
 κηγόρου μου, θέσιν οἰωνεὶ αὐλικοῦ. Καθὼς ὁ
 σκύλος, ὁ δεμένος με πολὺ κοντὸν σχοινίον εἰς
 τὴν αὐλὴν τοῦ αὐθέντου του, δὲν ἠμπορεῖ νὰ
 γαυγύζῃ οὔτε νὰ δαγκάσῃ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀκτί-
 να καὶ τὸ τόξον, τὰ ὁποῖα διαγράφει τὸ κοντὸν
 σχοινίον, παρομοίως κ' ἐγὼ δὲν δύναμαι οὔτε
 νὰ εἶπω, οὔτε νὰ πράξω τίποτε περισσώτερον
 παρ' ὅσον μοῦ ἐπιτρέπει ἡ στενὴ δικαιοδοσία,
 τὴν ὁποῖαν ἔχω εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ προϊστα-
 μένου μου.

Ἡ τελευταία χρονιά ποῦ ἦμην ἀκόμη φυ-
 σικός ἀνθρωπος ἦτο τὸ θέρος ἐκεῖνο τοῦ ἔτους
 187... Ἡμην ὠραῖος ἔφηβος, καστανόμαλλος
 βοσκός, κ' ἔβοσκα τὰς αἰγὰς τῆς Μονῆς τοῦ
 Εὐαγγελισμοῦ εἰς τὰ ὄρη τὰ παραθαλάσσια,

Σπουδή Κοραΐδος του Κράους

(δωρον της κυρίας Ροδοκανίκη)

τ' ανερχόμενα αποτόμως διά κρημνώδους ακτής, υπερθεν του Κράτους του Βορρά και του πελάγους. Όλον τὸ κατάμερον εκείνο, τὸ καλούμενον Ξάρμενο, ἀπὸ τὰ πλοῖα τὰ ὅποια κατέπλεον ξάρμενα ἢ ζυλάρμενα, ἐξωθούμενα ἀπὸ τὰς τρικυμίας, ἦτον ἰδικόν μου.

Ἡ πετρώδης, ἀπότομος ἀκτὴ μου, ἡ Πλατάννα, ὁ Μέγας Γιαλός, τὸ Κλήμα, ἔβλεπε πρὸς τὸν Καικιάν, καὶ ἦτον ἀναπεπταμένη πρὸς τὸν Βορράν. Ἐφαινόμην κ' ἐγὼ ὡς νὰ εἶχα μεγάλην συγγένειαν μὲ τοὺς δύο τούτους ἀνέμους, οἱ ὅποιοι ἀνέμιζαν τὰ μαλλιά μου, καὶ τὰ ἔκαμναν νὰ εἶναι σγουρὰ ὥπως οἱ θάμνοι κ' αἱ ἀγριελαῖαι, τὰς ὁποίας ἐκύρτωναν μὲ τὸ ἀκούραστον φύσημά των μὲ τὸ αἰώνιον τῆς πνοῆς των φραγγέλιον.

Ὅλα ἐκεῖνα ἦσαν ἰδικά μου. Οἱ λόγγοι, αἱ φάραγγες, αἱ κοιλάδες, ὅλος ὁ αἰγιαλός, καὶ τὰ βουνά. Τὸ χωράφι ἦτον τοῦ γεωργοῦ μόνον εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἤρχετο νὰ ὀργώσῃ ἢ νὰ σπεύρῃ, κ' ἔκαμνε τρεῖς τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ κι' ἔλεγεν· «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σπέρνω αὐτὸ τὸ χωράφι, γιὰ νὰ φᾶνε ὅλ' οἱ ξένοι κ' οἱ διαβάτες καὶ τὰ πετεινά τ' οὐρανοῦ, καὶ νὰ πάρω κ' ἐγὼ τὸν κόπο μου!»

Ἐγὼ, χωρὶς ποτὲ νὰ ὀργώσω ἢ νὰ σπεύρω, τὸ ἐθέριζα ἐν μέρει. Ἐμιμούμην τοὺς πεινασμένους μαθητάς τοῦ Σωτῆρος, κ' ἔβλαλλα εἰς ἐφαρμογὴν τὰς διατάξεις τοῦ Δευτερονομίου χωρὶς νὰ τὰς γνωρίζω.

Τῆς πτωχῆς χήρας ἦτον ἡ ἄμπελος μόνον

εἰς τὰς ὥρας τοῦ ἤρχετο ἡ ἰδία διὰ νὰ θειαφίσῃ, ν' ἀργολογήσῃ, νὰ γεμίσῃ ἕνα καλάθι σταφύλια, ἢ νὰ τρυγήσῃ, ἂν ἔμνενε τίποτε διὰ τρύγημα. Ὅλον τὸν ἄλλον καιρὸν ἦτον κτῆμα ἰδικόν μου.

Μόνους ἀντιζήλους εἰς τὴν νομὴν καὶ τὴν κάρπωσιν ταύτην εἶχα τοὺς μισθωτοὺς τῆς δημαρχίας, τοὺς ἀγροφύλακας, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι ἐφύλαγαν τὰ περιβόλια τοῦ κόσμου, ἐννοοῦσαν νὰ ἐκλέγουν αὐτοὶ τὰς καλλιτέρας ὀπώρας. Αὐτοὶ πράγματι δὲν μοῦ ἤθελαν τὸ καλὸν μου. Ἦσαν τρομεροὶ ἀνταγωνισταὶ δι' ἐμέ.

Τὸ κυρίως κατάμερόν μου ἦτον ὑψηλότερα, ἔξω τῆς ἀκτίνος τῶν ἐλαιῶνων καὶ ἀμπέλων, ἐγὼ ὅμως συχνὰ ἐπατοῦσα τὰ σύνορα. Ἐκεῖ παραπάνω ἀνάμεσα εἰς δύο φάραγγας καὶ τρεῖς κορυφάς, πλήρεις ἀγρίων θάμνων, χόρτου καὶ χαμοκλάδων, ἔβασκα τὰ γίδια τοῦ Μοναστηρίου. Ἦμην «παραγυῖος» ἀντὶ μισθοῦ πέντε δραχμῶν τὸν μῆνα, τὰς ὁποίας ἀκολουθῶς μοῦ ἠῤῥήσαν εἰς ἕξ. Σιμὰ εἰς τὸν μισθὸν τοῦτον, τὸ Μοναστήρι μοῦ ἔδιδε καὶ φασκιῆς διὰ τσαρούχια, καὶ ἄφθονα μαῦρα ψωμιὰ ἢ πίττες καθὼς τὰ ὠνόμαζον οἱ καλόγηροι.

Μόνον διαρκῆ γείτονα, ὅταν κατηρχόμην κάτω εἰς τὴν ἄκρην τῆς περιοχῆς μου, εἶχα τὸν κύρ Μόσχον, ἕνα μικρὸν ἄρχοντα λίαν ἰδιότροπον. Ὁ κύρ Μόσχος ἐκατοῖκει εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς ἕνα ὠραῖον μικρὸν πύργον μαζὶ μὲ τὴν ἀνεψιάν του τὴν Μοσχοῦλαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν υἱοθετήσει, ἐπειδὴ ἦτο χηρευμένος καὶ ἄτεκνος. Τὴν εἶχε προσλάβει πλησίον του, μονογενῆ, ὀρφανὴν ἐκ κοιλίας μητρός, καὶ τὴν ἠγάπα ὡς νὰ ἦτο θυγάτηρ του. Ὁ κύρ Μόσχος εἶχεν ἀποκτήσει περιουσίαν εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ταξείδια. Ἐχων ἐκτεταμένον κτῆμα εἰς τὴν θέσιν ἐκεῖνην, ἔπεισε μερικοὺς πτωχοὺς γείτονας νὰ τοῦ πωλήσουν τοὺς ἀγρούς των, ἠγόρασεν οὕτω ὀκτὼ ἢ δέκα συνεχόμενα χωράφια, τὰ περιτέλιχεν ὅλα ὁμοῦ, καὶ ἀπετέλεσεν ἐν μέγα διὰ τὸν τόπον μας κτῆμα, μὲ πολλῶν ἐκατοντάδων στρεμμάτων ἔκτασιν. Ὁ περίβολος διὰ νὰ κτισθῇ ἐστοίχισε πολλὰ, ἴσως περισσύτερα ἢ ὅσα ἤξιζε τὸ κτῆμα· ἀλλὰ δὲν τὸν ἐμελλε δι' αὐτὰ τὸν κύρ Μόσχον θέλοντα νὰ ἔχη χωριστὸν οἶνον βρασίλειον δι' ἐξυτὸν καὶ διὰ τὴν ἀνεψιάν του.

Ἐκτισεν εἰς τὴν ἄκρην πυργοειδῆ ὑψηλὸν οἰκίσκον. μὲ δύο πατώματα, ἐκαθάρισε καὶ περιεμάζευσε τοὺς ἐσκορπισμένους κρουνοὺς τοῦ νεροῦ, ἤνοιξε καὶ πηγὰδι πρὸς κατασκευὴν μαγγάνου διὰ τὸ πότισμα. Διήρесе τὸ κτῆμα εἰς τέσσαρα μέρη· εἰς ἄμπελον, ἐλαιῶνα, ἀ-

γροκήπιον μὲ πλῆθος ὀπωροφόρων δένδρων καὶ κήπους μὲ αἰμασίαις ἢ μποστάνια. Ἐγκατεστάθη ἐκεῖ κ' ἔζη διαρκῶς εἰς τὴν ἐξοχήν, σπανίως κατερχόμενος εἰς τὴν πόλιν. Τὸ κτῆμα ἦτον παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, κ' ἐνῶ ὁ ἐπάνω τοῖχος ἔφθανεν ὡς τὴν κορυφὴν τοῦ μικροῦ βουνοῦ, ὁ κάτω τοῖχος, μὲ σφοδρὸν βορρᾶν πνέοντα, σχεδὸν ἐβρέχετο ἀπὸ τὸ κύμα.

Ὁ κύρ Μόσχος εἶχεν ὡς σύντροφον τὸ τιμποῦκί του, τὸ κομπολόγι του, τὸ σκαλιστῆρι του καὶ τὴν ἀνεψιάν του τὴν Μοσχοῦλαν. Ἡ παιδίσκη θὰ ἦτον ὡς δύο ἔτη νεώτερα ἐμοῦ. Μικρὴ ἐπήδα ἀπὸ βράχον εἰς βράχον, ἔτρεχεν ἀπὸ κολπίσκον εἰς κολπίσκον, κάτω εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἔβγαζε κοχύλια κ' ἐκυνηγοῦσε τὰ καβούρια. Ἦτον θερμόαιμος καὶ ἀνήσυχος ὡς πτηνὸν τοῦ αἰγιαλοῦ. Ἦτον ὠραία μελαγχροινή, κ' ἐνθύμιζε τὴν νύμφην τοῦ Ἀσματος τὴν ἠλιοκαυμένην, τὴν ὁποίαν οἱ υἱοὶ τῆς μητρός της εἶχαν βάλει νὰ φυλάῃ τ' ἀμπέλια· «Ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἢ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ· ὀφθαλμοὶ σου περιστερὰί...» Ὁ λαϊμὸς της, καθὼς ἔφεγγε καὶ ὑπέφωσκεν ὑπὸ τὴν τραχηλιάν της, ἦτον ἀπείρως λευκότερος ἀπὸ τὸν χρῶτα τοῦ προσώπου της.

Ἦτον ὠχρά, ροδίνη, χρυσαυγίζουσα καὶ μοῦ ἐφαινετο νὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὴν μικρὴν στέφαν αἶγα, τὴν μικροσωμον καὶ λεπτοφυῆ, μὲ κατάστιλπνον τρίχωμα, τὴν ὁποίαν ἐγὼ εἶχα ὀνομάσει Μοσχοῦλαν. Τὸ παράθυρον τοῦ πύργου τὸ δυτικὸν ἠνοιγέτο πρὸς τὸν λόγγον, ὁ ὁποῖος ἤρχιζε νὰ βαθύνεται πέραν τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἦσαν χαμοκλάδα, εὐώδεις θάμνοι καὶ ἀργιλλώδης γῆ τραχεῖα. Ἐκεῖ ἤρχιζεν ἡ περιοχὴ μου. Ἐὼς ἐκεῖ κατηρχόμην συχνὰ, κ' ἔβασκα τὰς αἶγας τῶν καλογῆρων, τῶν πνευματικῶν πατέρων μου.

Μίαν ἡμέραν, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἐνῶ ἐμέτρουν καθὼς ἐσυνείθιζα τὰς αἶγας μου—ἦσαν ὅλαι πενηνταεξ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον· ἄλλοτε ἀνεβοκατέβαιναν ὁ ἀριθμὸς των μεταξὺ ἐξῆντα καὶ σαρανταπέντε—, ἡ Μοσχοῦλα, ἡ εὐνοουμένη κατσίκα, εἶχε μείνει ὀπίσω, καὶ δὲν εὐρέθη εἰς τὸ μέτρημα. Τὰς εὔρισκα ὅλας 55. Ἐὰν ἔλειπεν ἄλλη κατσίκα, δὲν θὰ παρετήρουν ἀμέσως τὴν ταυτότητα, ἀλλὰ μόνον τὴν μονάδα τοῦ ἔλειπεν· ἀλλ' ἡ ἀπουσία τῆς Μοσχοῦλας ἦτο ἐπαισθητή. Ἐτρόμαξα. Τάχα ὁ ἀετὸς μοῦ τὴν ἐπῆρε;

Εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ κάπως χαμηλότερα, οἱ ἀετοὶ δὲν κατεδέχοντο νὰ μᾶς ἐπισκέπτωνται συχνὰ. Τὸ μέγα ὄρμητήριόν των ἦτον ὑψηλὰ πρὸς δυσμὰς, εἰς τὸ κατάλευκον πετρω-

δες βουνόν, τὸ καλούμενον Ἀετοφωλιά φερώνυμος. Ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐφάνετο ὅπως παράδοξον ἢ ἀνήκουστον πράγμα, ὁ ἀετός νὰ κατῆλθεν ἐκτάκτως, τρωθεὶς ἀπὸ τὰ κάλλη τῆς Μοσχούλας, τῆς μικρῆς κατσίκας μου.

Ἐφώναζα ὡς τρελλός.

— Μοσχούλα !... ποῦ εἶν' ἡ Μοσχούλα ;

Ὅτε εἶχα πικρατηρήσει τὴν παρουσίαν τῆς Μοσχούλας, τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ κυρ Μόσχου, ἐκεῖ σιμά. Αὐτὴ ἔτυχε νὰ ἔχη ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον. Ὁ τοῖχος τοῦ περιβόλου τοῦ κτήματος καὶ ἡ οἰκία ἡ ἀκουμπῶσα ἐπάνω εἰς αὐτόν, ἀπειχον περὶ τὰ πεντακόσια βήματα ἀπὸ τὴν θέσιν ὅπου εὐρίσκουμην ἐγὼ μὲ τὰς αἰγίας μου. Καθὼς ἤκουσε τὰς φωνάς μου, ἡ πιιδίσκη ἀνωρθώθη, προέκυψεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐκράξε.

— Τί ἔχεις καὶ φωνάζεις ;

Ἐγὼ δὲν ἤξευρα τί νὰ εἶπω· ἐν τοσοῦτῳ ἀπήνησα.

— Φωνάζω ἐγὼ τὴν κατσίκαν μου, τὴ Μοσχούλα !... Μὲ σένα δὲν ἔχω νὰ κάμω.

Καθὼς ἤκουσε τὴν φωνήν μου, ἔκλεισε τὸ παράθυρον καὶ ἔγεινεν ἄφικτη.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν μὲ εἶδε πάλιν ἀπὸ τὸ παράθυρόν της εἰς ἐκείνην τὴν ἰδίαν θέσιν. Ἦμην πλαγιασμένος εἰς ἓνα ἴσκιον, ἄφικτα τὰς αἰγίας μου νὰ βόσκουν, καὶ ἐσφύριζα ἓνα ἕχρον, ἐν ἄσμα τοῦ βοσκῶ ἀιπολικόν.

Δὲν ἤξεύρω πῶς τῆς ἦλθε νὰ μοῦ φωνάζῃ.

— Ἐτσι ὄλο τραγουδεῖς !... Δὲ σ' ἀκουσα ποτέ μου νὰ παίζης τὸ σουραῦλι !... βοσκός καὶ νὰ μὴν ἔχης σουραῦλι, σὰν παρὰζένο μοῦ φέρεται !...

Εἶχα ἐγὼ σουραῦλι (ἦτοι φλογέρον), ἀλλὰ δὲν εἶχα ἀρκετὸν θράσος, ὥστε νὰ παίζω ἐν γνώσει ὅτι θὰ μὲ ἤκουον αὐτὴ... Τὴν φορὰν ταύτην ἐφιλοτιμήθη νὰ παίζω πρὸς χάριν της, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω πῶς τῆς ἐφάνη ἡ τέχνη μου ἢ αὐλητική. Μόνον ἤξεύρω ὅτι μοῦ ἔστειλε δι' ἀμοιβὴν ὀλίγα ξηρὰ σῦκκα, καὶ ἓνα τάσι γεμάτο πετρεῖσι.

Μίαν ἐσπέραν, καθὼς εἶχα κατεβάσει τὰ γίδια μου κάτω εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἀνάμεσα εἰς τοὺς βράχους, ὅπου ἐσχημάτιζε χιλίους γλαφυρούς κολπίσκους καὶ ἀγκλιτίσας τὸ κῦμα, ὅπου ἄλλοῦ ἐκυρτώνοντο οἱ βράχοι εἰς προβλήτας καὶ ἄλλοῦ ἐκοιλαινόντο εἰς σπήλαια· καὶ ἀνάμεσα εἰς τοὺς τότους ἐλιγμούς καὶ διχάλους τοῦ νεροῦ, τὸ ὅποιον εἰπεχώρει μαρμαρίζον, χορεῖον μὲ ἀτάκτους φλοίσθους καὶ ἀφρούς, ὅμοιον μὲ τὸ βρέφος τὸ ψελλίζον, ποῦ ἀναπνέδῃ εἰς τὸ λίκνον του καὶ λαχταρεῖ

νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ χορεύσῃ εἰς τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς ποῦ τὸ ἐψυσε—καθὼς εἶχα κατεβάσει, λέγω, τὰ γίδια μου διὰ ν' ἀρμυρίσουν» εἰς τὴν θάλασσαν ὅπως συχνὰ ἐσυνήθιζα, εἶδα τὴν ἀερογιαλιὰν ποῦ ἦτο μεγάλη χαρὰ καὶ μαγεία, καὶ τὴν «ἐλιμπίστηκα» καὶ ἐλαχτάρησα νὰ πέσω νὰ κολυμβήσω. Ἦτο τὸν Αὐγούστον μῆνα.

Ἀνέβασα τὸ κοπάδι μου ὀλίγον παραπάνω ἀπὸ τὸν βράχον, ἀνάμεσα εἰς δύο κρημνοὺς καὶ εἰς ἓνα μονοπάτι, τὸ ὅποιον ἐχαράσσετο ἐπάνω εἰς τὴν ράχιν. Δι' αὐτοῦ εἶχα κατέλθει, καὶ δι' αὐτοῦ ἔμελλα πάλιν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ βουνόν τὴν νύκτα εἰς τὴν στάνην μου. Ἀφῆσα ἐκεῖ τὰ γίδια μου διὰ νὰ βοσκῆσουν εἰς τὰ κρίταμα καὶ τὰς ἀρμυρήθρας, ἂν καὶ δὲν ἐπεινοῦσαν πλέον. Τὰ ἐσφύριζα σιγὰ διὰ νὰ καθίσουν νὰ ἠσυχάσουν καὶ νὰ με περιμένουν. Μὲ ἀκουσαν καὶ ἐκάθησαν ἠσυχά. Ἐπτά ἡ ὀκτὼ ἐξ αὐτῶν τράγοι ἦσαν κωδωνοφόροι καὶ θὰ ἤκουον μακρόθεν τοὺς κωδωνισμούς των, ἂν τυχὸν ἐδείκνυον συμπτώματα ἀνησυχίας.

Ἐγύρισα ὀπίσω, κατέβην πάλιν τὸν κρημνόν, καὶ ἔφθασα κάτω εἰς τὴν θάλασσαν. Τὴν ὥραν ἐκείνην εἶχε βασιλέψει ὁ ἥλιος, καὶ τὸ φεγγάρι σχεδὸν ὀλόγεμον ἤρχισε νὰ λάμπη χαμηλά, ὡς δύο καλχημιεὶς ὑψηλότερα ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς ἀντικρινῆς νήσου. Ὁ βράχος ὁ δικός μου ἔτεινε πρὸς βορρᾶν, καὶ πέραν ἀπὸ τὸν ἄλλον κάθον πρὸς δυσμὰς, ἀριστερὰ μου ἔβλεπα μίαν πτυχὴν ἀπὸ τὴν πορφύραν τοῦ ἡλίου, ποῦ εἶχε βασιλέψει ἐκείνην τὴν στιγμήν.

Ἦτον ἡ οὐρὰ τῆς λαμπρῆς ἀλουργίδος ποῦ σύρεται ὀπίσω, ἡ ἦτον ὁ τάπη, ποῦ τοῦ ἔστρωσε, καθὼς λέγουν, ἡ μάνα του διὰ νὰ καθήτη νὰ δειπνήσῃ.

Δεξιὰ ἀπὸ τὸν μέγαν κυρτὸν βράχον μου ἐσχηματίζετο μικρὸν ἄντρον θαλάσσης, στρωμένον μὲ ἄσπρα κρυσταλλοειδῆ κογχύλια καὶ λαμπρὰ ποικιλόχρωμα χαλίκια, ποῦ ἐφαίνετο πῶς τὸ εἶχον εὐπρεπίσει καὶ στολίσει αἰ νύμφη τῶν θαλασσῶν. Ἀπὸ τὸ ἄντρον ἐκεῖνο ἤρχιζεν ἓνα μονοπάτι, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνέβαινε τις πλγίως εἰς ἀπότομον ἀερογιαλιάν, καὶ ἐφθινεν εἰς τὴν κάτω πύρταν τοῦ τοιχογυρίσματος τοῦ κυρ Μόσχου, τοῦ ὁποίου ὁ ἓνας τοῖχος ἔζωνεν εἰς μῆκος ἐκκοντῶν μέτρων ὅλον τὸν αἰγιαλόν.

Ἐπέταξ ἀμέσως τὸ υποκάμισόν μου, τὴν περισκελίδα μου, καὶ ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπλύθην, ἐλούσθην, ἐκολυμβήσα ἐπ' ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἦσθονόμην γλύκαν, μαγείαν ἄφικτον, ἐφικταζόμεν τὸν ἐαυτόν μου ὡς νὰ ἦμην ἐν μὲ τὸ κῦμα, ὡς νὰ μετεῖχον τῆς φύ-

σεως αὐτοῦ, τῆς ὑγρασίας καὶ ἀλμυρῆς καὶ δροσώδους. Δὲν θὰ μοῦ ἔκανε ποτέ καρδιά νὰ ἔβγω ἀπὸ τὴν θάλασσαν, δὲν θὰ ἐχόρταινα ποτέ τὸ κολυμβήμα. ἂν δὲν εἶχα τὴν ἐνοιαν τοῦ κοπαδιοῦ μου. Ὅσον ὑπακοὴν καὶ ἂν εἶχαν πρὸς ἐμὲ τὰ ἐρίφια, καὶ ἂν ἤκουον τὴν φωνήν μου διὰ νὰ καθίσουν ἠσυχά, ἐρίφια ἦσαν, δυσάγωγα καὶ ἄπιστα ὄσον καὶ τὰ μικρὰ παιδία. Ἐφοβούμην μήπως τινὰ ἀποσκιρτήσουν καὶ μοῦ φύγουν, καὶ τότε ἔπρεπε νὰ τρέχω νὰ τὰ ζητῶ τὴν νύκτα εἰς τοὺς λόγγους καὶ τὰ βουνὰ, ὀδηγούμενος μόνον ἀπὸ τὸν ἦχον τῶν κωδωνισκῶν τῶν τράγων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μοσχούλαν διὰ νὰ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ μοῦ φύγῃ πάλιν, καθὼς μοῦ εἶχε φύγει τὴν ἄλλην φορὰν, ὅποτε ὁ ἄγνωστος κλέπτης—ὦ νὰ τὸν ἐπιανα—τῆς εἶχε κλέψει ὁ ἀνόητος τὸν ἐπίχρυσον κωδωνισκόν μὲ τὸ κόκκινον περιδέριον ἀπὸ τὸν λακμόν, ἐφρόντισα νὰ τὴν δέσω μ' ἓνα σχοινάκι εἰς τὴν ῥίζαν ἐνὸς θάμνου ὀλίγον παραπάνω ἀπὸ τὸν βράχον, εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὁποίου εἶχα ἀφήσει τὰ ροῦγά μου, πρὶν ριθῶ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπήδησα ταχέως ἔξω, ἐφόρεσα τὸ υποκάμισόν μου, τὴν περισκελίδα μου, ἔκαμα ἓνα βῆμα διὰ νὰ ἀναβῶ. Ἄνω τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τοῦ ὁποίου ἡ βάσις ἐβρέχετο ἀπὸ τὴν θάλασσαν, θὰ ἔλυσεν τὴν Μοσχούλαν, τὴν μικρὴν αἰγά μου, καὶ μὲ διακόσια ἢ περισσύτερα βήματα θὰ ἐπέστρεφα πλησίον εἰς τὸ κοπάδι μου. Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἀνήφορος, ὁ ὀλισθηρὸς κρημνὸς ἦτο δι' ἐμὲ ἄθυρμα, ὄσον ἓνα σκαλοπάτι μαρμαρίνης σκάλας, τὸ ὅποιον φιλοτιμοῦνται νὰ πηδήσουν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἀμιλλώμενα τὰ παιδιὰ τῆς γειτονίας.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐνῶ ἔκαμα τὸ πρῶτον βῆμα, ἀκούω σφοδρὸν πλατάγισμα εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς σώματος πίπτοντος εἰς τὸ κῦμα. Ὁ κρότος ἤρχετο δεξιόθεν, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἄντρου τοῦ κογχυλοστρώτου καὶ νυμφοστολιστοῦ, ὅπου ἤξευρα ὅτι ἐνίοτε κατήρχετο ἡ Μοσχούλα, ἡ ἀνεψιὰ τοῦ κυρ Μόσχου, καὶ ἐλούετο εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν θὰ ἐράψοικινδύνενα νὰ ἔλθω τόσον σιμά εἰς τὰ σύνορά της, ἐγὼ ὁ σατυρίσκος τοῦ βουνοῦ, νὰ λουστῶ, ἐὰν ἤξευρα ὅτι λούεται καὶ τὴν νύκτα μὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης. Ἐγνώριζα ὅτι τὸ πρῶτ, ἄμα τῆ ἀνατολῆ τοῦ ἡλίου, συνήθως ἐλούετο.

Ἐκαμα δύο τρία βήματα χωρὶς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον, ἀνεριχήθη εἰς τὰ ἄνω, ἔκυφα μὲ ἄκραν προφύλαξιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἄντρου, καλυπτόμενος ὀπισθεν ἐνὸς σχοίνου καὶ κρυπτόμενος ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, καὶ εἶδα πράγματι ὅτι ἡ Μοσχούλα εἶχε πέσει ἀρ-

τίως εἰς τὸ κῦμα γυμνή, καὶ ἐλούετο . . .

Τὴν ἀνεγνώρισα πάραυτα εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης τὸ μελιχρόν, τὸ περιαργυροῦν ὅλην τὴν ἄπειρον θόνην τοῦ γαληνιῶντος πελάγους, τὸ κάμνο νὰ χορεύουν φωσφορίζοντα τὰ κύματα. Εἶχε βυθισθῆ ἄπαξ καθὼς ἐρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, εἶχε βρέξει τὴν κόμην της, ἀπὸ τοὺς βοστρύχους τῆς ὁποίας ὡς ποταμὸς ἀπὸ μαργαρίτας ἔρρεε τὸ νερόν, καὶ εἶχεν ἀναδύσει ἔβλεπε κατὰ τύχην πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦμην ἐγὼ, καὶ ἐκινεῖτο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ προσπαίζουσα καὶ πλεύουσα. Εἴξευρε καλῶς νὰ κολυμβᾷ.

Διὰ νὰ φύγω ἔπρεπε ἐξ ἄπαντος νὰ πατήσω ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὀρθὸς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, εἶτα νὰ κύψω ὀπισθεν θάμνων, νὰ λύσω τὴν αἰγά μου, καὶ νὰ γίνω ἄφαντος κρατῶν τὴν πνοήν μου, χωρὶς τὸν ἐλάχιστον κρότον ἢ θροῦν. Ἀλλ' ἡ στιγμή καθ' ἣν θὰ διηρχόμην διὰ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου ἤρκει διὰ νὰ μὲ ἴδῃ ἡ Μοσχούλα. Ἦτον ἀδύνατον, καθὼς ἐκείνη ἔβλεπε πρὸς τὸ μέρος μου, νὰ φύγω ἀόρατος.

Τὸ ἀνάστημά μου θὰ διεγράφετο διὰ μίαν στιγμὴν ὑψηλὸν καὶ δεχόμενον θαυμάσιον τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἐπάνω τοῦ βράχου. Ἐκεῖ ἡ κόρη θὰ μ' ἔβλεπε, καθὼς ἦτον ἐστραμμένη πρὸς τὰ ἐδῶ. ὦ ! πῶς θὰ ἐξαφνίζετο, θὰ ἐτρόμαζεν εὐλόγως, θὰ ἐφώναζεν, εἶτα θὰ μὲ κατηγόρει διὰ σκοποὺς ἀθεμίτους, καὶ τότε ἀλλοίμονον εἰς τὸν μικρὸν βοσκόν !

Ἡ πρώτη ιδέα μου ἦτο νὰ βῆξω, νὰ τῆς δώσω ἀμέσως εἶδησιν, καὶ νὰ κράξω.—«Βρέθηκα ἐδῶ, χωρὶς νὰ ξέρω. . . Μὴν τρομάζης ! . . . φεύγω ἀμέσως, κοπέλλα μου !»

Πλὴν, δὲν ἤξεύρω πῶς, ὑπῆρχε σκαιὸς καὶ ἀτολμος. Κανεὶς δὲν μὲ εἶχε διδάξει μαθήματα κοσμιότητος εἰς τὰ βουνὰ μου. Συνεστάλην, κατέβην πάλιν κάτω εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ βράχου καὶ ἐπερίμενα.

«Αὐτὴ δὲν θ' ἀργήσῃ, ἔλεγα μέσα μου. Τώρα θὰ κολυμπήσῃ, θὰ ντυθῇ καὶ θὰ φύγῃ... Θὰ τραβήξῃ αὐτὴ τὸ μονοπάτι της, καὶ ἐγὼ τὸν κρημνὸ μου ! . . .»

Κ' ἐνθυμήθη τότε τὸν Σισών, καὶ τὸν πνευματικὸν τοῦ μοναστηρίου, τὸν παπᾶ Γρηγόριον, οἵτινες πολλάκις μὲ εἶχον συμβουλεύσει νὰ φεύγω πάντοτε τὸν γυναικεῖον πειρασμόν !

Ἐκ τῆς ιδέας τοῦ νὰ περιμένω, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέσον ἢ προσφυγῆ, εἰμὴ νὰ ἀποφασίσω νὰ ῥιθῶ εἰς τὴν θάλασσαν, μὲ τὰ ροῦγά, ὅπως ἦμην, νὰ κολυμβήσω εἰς τὰ βάθη, ἄπατα νερά, ὅλον τὸ πρὸς δυσμὰς διάστημα,

τὸ ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ὅπου εὐρισκόμην, ἐντεῦθεν τοῦ μέρους ὅπου ἐλούετο ἡ νεῦνις, μέχρι τοῦ κυρίως ὄρου καὶ τῆς ἄμμου, ἐπειδὴ εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα, ὡς ἡμίσεος μιλίου, ἡ ἀκρογιαλιὰ ἦτον ἄβρατος, ἀπάτητος, ὅλη βράχος καὶ κρημνός. Μόνον εἰς τὸ μέρος ὅπου ἤμην ἐσχηματίζετο τὸ λίκνον ἐκεῖνο τοῦ θαλασσίου νεροῦ, μεταξύ σπηλαίων καὶ βράχων.

Θ' ἄφωνα τὴν Μοσχουλάν μου, τὴν αἶγα εἰς τὴν τύχην της, δεμένην ἐκεῖ ἐπάνω ἄνωθεν τοῦ βράχου, καὶ ἄμα ἔφθονα εἰς τὴν ἄμμον με διάβροχα τὰ ροῦχά μου—διότι ἦτον ἀνάγκη νὰ πλεύσω με τὰ ροῦχα,—στάζων ἄλμυρην καὶ ἀφρόν, θὰ ἐβλάδιζα διςχίλια βήματα διὰ νὰ ἐπιστρέψω ἀπὸ ἄλλο μονοπάτι πάλιν πλησίον τοῦ κοπαδιοῦ μου, θὰ κατέβαινα τὸν κρημνὸν παρακάτω διὰ νὰ λύσω τὴν Μοσχουλάν τὴν αἶγά μου, ὅποτε ἡ ἀνεψιὰ τοῦ κύρ Μόσχου θὰ εἶχε φύγει χωρὶς ν' ἀφήτη βεβαίως κανέν ἕγνος εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἂν τὸ ἐξετέλουν, θὰ ἦτο μέγας κόπος, ἀληθῆς ἄθλος. Θὰ ἐχρειάζετο δὲ καὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον. Οὐδὲ θὰ ἤμην πλέον βέβαιος περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κοπαδιοῦ μου.

Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη αἴρεσις, εἰμὴ νὰ περιμένω. Θὰ ἐκράτουν τὴν ἀναπνοήν μου. Ἡ κόρη ἐκεῖνη δὲν θὰ ὑπώπτευσεν τὴν παρουσίαν μου. Ἄλλως ἤμην ἐν συνειδήσει ἄθῳος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὅσον ἄθῳος καὶ ἂν ἤμην, ἡ περιέργεια δὲν μοῦ ἔλειπε. Καὶ ἀνερχιήθη πάλιν σιγὰ σιγὰ πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, καλυπτόμενος ὀπισθεν τῶν θάμνων· ἔκυψα νὰ ἴδω τὴν κολυμβῶσαν νεάνιδα.

Ἦτον ἀπόλαυσις, ὄνειρον, θαῦμα. Εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ὡς πέντε ὄργυιαι ἀπὸ τὸ ἄντρον, καὶ ἔπλεε, κ' ἔβλεπε τώρα πρὸς ἀνατολάς, στρέφουσα τὰ νῶτα πρὸς τὸ μέρος μου. Ἐβλεπα τὴν ἀμαυρὰν καὶ ὅμως χρυσίζουσαν ἀμυδρῶς κόμην της, τὸν τράχηλόν της τὸν εὐγραμμον, τὰς λευκὰς ὡς γάλα ὠμοπλάτας, τοὺς βραχίονας τοὺς τερνευτούς, ὅλα συγχεόμενα, μελιχρὰ καὶ ὄνειρώδη εἰς τὸ φέγγος τῆς σελήνης. Διέβλεπα τὴν ὀσφύν της τὴν εὐλύγιστον, τὰ ἰσχία της, τὰς κνήμας, τοὺς πόδας της, μεταξὺ σκιάς καὶ φωτός, βαπτιζόμενα εἰς τὸ κύμα. Ἐμάντευα τὸ στέρον της, τοὺς κόλπους της, γλαφυρούς, προέχοντας, δεχομένους ὅλας τῆς αὔρας τὰς ριπὰς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ θεῖον ἄρωμα. Ἦτον πνοή, ἰνδαλμα ἀφάνταστον, ὄνειρον ἐπιπλέον εἰς τὸ κύμα· ἦτον νηρηίς, νύμφη, σειρήν, πλέουσα, ὡς πλέει ναῦς μαγική, ἡ ναῦς τῶν ὀνείρων . . .

Οὔτε μοῦ ἦλθε τότε ἡ ἰδέα ὅτι, ἂν ἐπά-

τουν ἐπάνω εἰς τὸν βράχον, ὄρθιος ἢ κυρτός, με σκοπὸν νὰ φύγω, ἦτον σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ἡ νέα δὲν θὰ μ' ἔβλεπε, καὶ θὰ ἤμπορούσα ν' ἀποχωρήσω ἐν τάξει. Ἐκεῖνη ἔβλεπε πρὸς ἀνατολάς, ἐγὼ εὐρισκόμην πρὸς δυσμὰς ὀπισθεν της. Οὔτε ἡ σκιά μου δὲν θὰ τὴν ἐτάρακτεν. Αὕτη, ἐπειδὴ ἡ σελήνη ἦτον εἰς τὰνατολικά, θὰ ἔπιπτε πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, ὀπισθεν τοῦ βράχου μου, κ' ἐντεῦθεν τοῦ ἄντρον.

Εἶχα μείνει χάσκων, ἐν ἐκστάσει, καὶ δὲν ἐσκεπτόμην πλέον τὰ ἐπίγεια.

Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ἂν μοῦ ἦλθον πονηροί, καὶ συνάμα παιδικοὶ ἀνόητοι λογισμοί, ἐν εἴδει εὐχῶν κατάραι. «Νὰ ἐκινδύνευσεν ἔξαφνα! νὰ ἐβαζέ μιά φωνή! νὰ ἔβλεπε κανένα ροφὸν εἰς τὸν πυθμένα, τὸν ὅποιον νὰ ἐκλάβῃ διὰ θηρίον, διὰ σκυλόψαρον, καὶ νὰ ἐφώναζε βοήθειαν! . . .

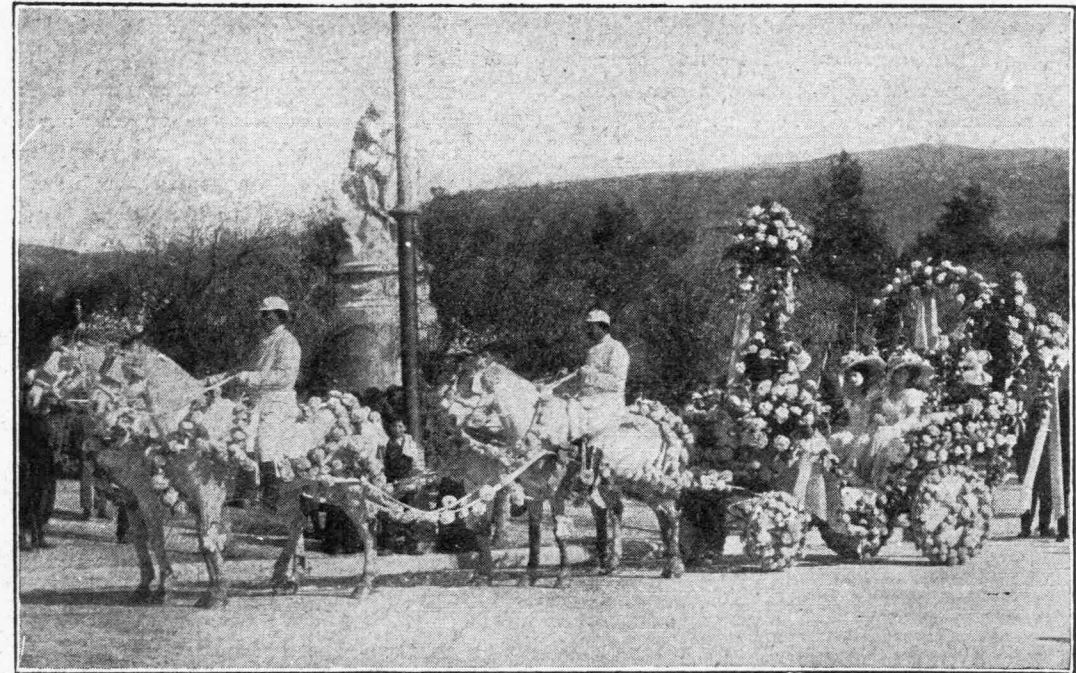
Εἶναι ἀληθές ὅτι δὲν ἐχόρταινα νὰ βλέπω τὸ ὄνειρον, τὸ πλέον εἰς τὸ κύμα. Ἀλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, ἄλλοκότως, μοῦ ἐπανῆλθε πάλιν ἡ πρώτη ἰδέα . . . Νὰ ριφθῶ εἰς τὰ κύματα, πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, εἰς τὰ ὀπισθεν, νὰ κολυμβήσω ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα ἕως τὴν ἄμμον, καὶ νὰ φύγω, νὰ φύγω τὸν πειρασμόν! . . .

Καὶ πάλιν δὲν ἐχόρταινα νὰ βλέπω τὸ ὄνειρον . . . Αἴφνης εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πραγματικοῦ κόσμου μ' ἐπανεφέρην ἡ φωνὴ τῆς κατσίκας μου. Ἡ μικρὴ Μοσχουλα ἤρχιζεν αἴφνης νὰ βελάζῃ! . . .

Ὡ, αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα προβλέψει. Ἦμπορούσα νὰ σιωπῶ ἐγὼ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ ἐπιβάλω σιωπὴν εἰς τὴν αἶγά μου. Δὲν ἤξευρα καλὰ ἂν ὑπῆρχον πρόχειροι φημῶσις διὰ τὰ θρέμματα, ἐπειδὴ δὲν εἶχα μάθει ἀκόμη νὰ κλέπτω τὰ ζωντανὰ πράγματα, καθὼς ὁ ἄγνωστος ἐχθρός, ὁ ὅποιος τῆς εἶχε κλέψει τὸν κωδωνίσκον· ἀλλὰ δὲν τῆς εἶχε κλέψει καὶ τὴν γλῶσσαν διὰ νὰ μὴ βελάζῃ.—Μὲ βράμιον πολὺκλαδον εἰς τὸ στόμα, ἢ με σπαρτίον περὶ τὸ ρύγχος, ἢ ὅπως ἄλλως· ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ἤξευρα ποῦ νὰ τὸ συλλογισθῶ!

Ἐτρεξα τότε παράφορος νὰ σφίξω τὸ ρύγχος της με τὴν παλάμην, νὰ μὴ βελάζῃ . . . Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἐλησμόνησα τὴν κόρη τὴν κολυμβῶσαν χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς κόρης. Δὲν ἐσκέφθην ἂν ἦτον φόβος νὰ με ἰδῇ, καὶ ἡμιορθώθην κυρτός πάντοτε, κ' ἐπάτησα ἐπὶ τοῦ βράχου, διὰ νὰ προλάβω νὰ φθάσω πλησίον τῆς κατσίκας.

Συγχρόνως με ἐκυρίευσεν καὶ φόβος ἀπὸ τὴν

Τὸ κατὰ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τῶν Ἀπόκρεω βραβευθὲν ὄρυμα τοῦ κ. Φλεγριανοῦ

φιλοστοργίαν, τὴν ὁποίαν ἔτρεφα πρὸς τὴν πτωχὴν αἶγά μου. Τὸ σχοινίον με τὸ ὅποιον τὴν εἶχα δέσει εἰς τὴν ρίζαν τοῦ θάμνου ἦτο πολὺ κοντόν. Τάχα μὴν «ἐσχοινιάσθη», μὴν ἐμπερδεύθη καὶ περιεπλάκη ὁ τράχηλός της, μὴν ἦτον κίνδυνος νὰ πνιγῇ τὸ ταλαίπωρον ζῷον;

Δὲν ἤξεύρω ἂν ἡ κόρη ἢ λουομένη εἰς τὴν θάλασσαν ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς γίδας μου. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὴν εἶχε ἀκούσει, τί τὸ παράδοξον; ποῖος φόβος ἦτον; τὸ ν' ἀκούη τις φωνὴν ζῶου ἐκεῖ ποῦ κολυμβᾷ, ἀφοῦ δὲν ἀπέχει εἰμὴ ὀλίγας ὄργυιαι ἀπὸ τὴν ξηρὰν, δὲν εἶναι τίποτε ἐκτακτόν.

Ἄλλ' ὅμως ἡ στιγμὴ ἐκεῖνη, ποῦ εἶχα πατήσει εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, ἤρκεσεν. Ἡ νεαρὰ κόρη εἴτε ἤκουσεν εἴτε ὄχι τὴν φωνὴν τῆς κατσίκας—μᾶλλον φαίνεται ὅτι τὴν ἤκουσε, διότι ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς...—εἶδε τὸν μαῦρον ἴσκιον μου, τὸν διακαμὸν μου, ἐπάνω εἰς τὸν βράχον, ἀνάμεσα εἰς τοὺς θάμνους, καὶ ἀφῆκε μισοπνιγμένην φωνὴν φόβου....

Τότε με κατέλαβε τρόμος, συγκίνησις, λύπη ἀπερίγραπτος. Τὰ γόνατά μου ἐκάμφθησαν. Ἐξάλλος ἐκ τρόμου, ἠδυνήθην ν' ἀρθρώσω φωνὴν, κ' ἔκραξα·

—Μὴ φοβάσαι!... δὲν εἶναι τίποτε... δὲν σοῦ θέλω κακόν!

Καὶ ἐσκεπτόμενος λίαν τεταραγμένος ἂν ἔπρεπε νὰ ριφθῶ εἰς τὴν θάλασσαν, μᾶλλον, διὰ νὰ ἔλθω εἰς βοήθειαν τῆς κόρης, ἢ νὰ τρέξω καὶ νὰ φύγω... Ἦρκει ἡ φωνὴ μου νὰ τῆς ἐδίωκε μεγαλειότερον θάρρος ἢ ὅσον ἡ παραμονὴ μου ἢ τὸ τρέξιμόν μου εἰς βοήθειαν.

Συγχρόνως τότε, κατὰ συγκυρίαν ὄχι παράδοξον, καθότι ὅλοι οἱ αἰγιαλοὶ καὶ αἱ θάλασσαι ἐκεῖναι ἐσυχνάζοντο ἀπὸ τοὺς ἀλιεῖς, μία βάρκα ἐφάνη νὰ προβάλλη ἀντικρῶ, πρὸς τὸ ἀνατολικομεσημβρινὸν μέρος, ἀπὸ τὸν πέρα κάβον τὸν σχηματίζοντα τὸ δεξιὸν οἶονεϊ κέρως τοῦ κολπίσκου. Ἐφάνη πλέουσα ἀργά, ἐρχομένη πρὸς τὰ ἐδῶ, με τὰς κώπας. Πλὴν ἡ ἐμφάνησίς της, ἀντὶ νὰ δώσῃ θάρρος εἰς τὴν κόρη, ἐπέτεινε τὸν τρόπον της.

Ἀφῆκε δευτέραν κραυγὴν μεγαλειότερας ἀγωνίας. Ἐν ἄκμαρῇ τὴν εἶδα νὰ βυθίζεται καὶ νὰ γίνεταί ἀφαντὴ εἰς τὸ κύμα.

Δὲν ἔπρεπε τότε νὰ διστάσω. Ἡ βάρκα ἐκεῖνη ἀπεῖχε ὑπὲρ τὰς εἴκοσιν ὄργυιαι, ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἤγωνία ἢ κόρη, ἐγὼ ἀπεῖχα μόνον πέντε ἢ ἕξ ὄργυιαι. Πάραυτα, ὅπως ἤμην, ἐρρίφθην εἰς τὴν θάλασσαν, πηδήσας με τὴν κεφαλὴν κάτω, ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ βράχου.

Τὸ βάθος τοῦ νεροῦ ἦτον ὑπὲρ τὰ δύο ἀναστήματα. Ἐφθάσα σχεδὸν εἰς τὸν πυθμένα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀμμώστρωτος, ἐλεύθερος βράχων καὶ πετρῶν, καὶ δὲν ἦτο φόβος νὰ κτυπήσω. Πάραυτα ἀνέδυν καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸν ἀφρόν τοῦ κύματος.

Ἀπεῖχον τώρα ὀλιγώτερον ἢ πέντε ὀργυιάς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πόντου, ἔπου ἐσχηματίζοντο δὲναι καὶ κύκλοι συστρεφόμενοι εἰς τὸν ἀφρόν τῆς θαλάσσης, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν ὡς μνήμα ὑγρὸν καὶ ἀκαριαῖον διὰ τὴν ἀτυχή πιδίσειαν· τὸ μόνον ἔχνη, τὰ ὁποῖα ἀφίνει ποτὲ εἰς τὴν θάλασσαν ἀγωνιῶν ἀνθρώπινον πλάσμα!... Μὲ τρία στιβαρὰ βήματα καὶ πλευσίματα, ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, ἐφθάσα πλησίον τῆς...

Εἶδα τὸ ὄμορφον σῶμα νὰ παραδέρη κατὰ πλησιέστερον εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πόντου ἢ εἰς τὸν ἀφρόν τοῦ κύματος, ἐγγύτερον τοῦ θανάτου ἢ τῆς ζωῆς· ἐβυθίσθη, ἤρπασα τὴν κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ἀνῆλθον.

Καθὼς τὴν εἶχα περιβάλλει μὲ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, μοῦ ἐφάνη ὅτι ἠσθάνθη ἀσθενῆ τὴν χλιαρὰν πνοὴν τῆς εἰς τὴν παρεῖάν μου. Εἶχα φθάσει ἐγκαίρως, δόξα τῷ Θεῷ!... Ἐν τούτοις δὲν παρεῖχε σημεῖα ζωῆς ὀλοφάνερα... Τὴν ἐτίναξα μὲ σφοδρὸν κίνημα, αὐθορμητῶς, διὰ νὰ δυνθῆ ν' ἀναπνεύσῃ, τὴν ἔκαμα νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τῆς πλάτης μου, καὶ ἔπλευσα, μὲ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν καὶ μὲ τοὺς δύο πόδας, ἔπλευσα ἰσχυρῶς πρὸς τὴν ξηράν. Αἱ δυνάμεις μου ἐπολλαπλασιάζοντο θαυμασίως.

ἠσθάνθη ὅτι προσεκολλᾶτο τὸ πλάσμα ἐπάνω μου· ἤθελε τὴν ζωὴν τῆς· ὦ! ἄς ἔξῃ καὶ ἄς ἦτον εὐτυχής. Κανεὶς ἰδιοτελής λογισμὸς δὲν ὑπῆρχε τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ πνεῦμά μου. Ἡ καρδιά μου ἦτο πλήρης αὐτοθυσίας καὶ ἀφιλοκερδείας. Ποτὲ δὲν θὰ ἐζήτων ἀμοιβήν!

Ἐπὶ πόσον ἀκόμη θὰ τὸ ἐνθυμοῦμαι ἐκεῖνο τὸ ἀβρόν, τὸ ἀπλὸν σῶμα τῆς ἀγνῆς κόρης, τὸ ὁποῖον ἠσθάνθη ποτὲ ἐπάνω μου ἐπ' ὀλίγα λεπτὰ τῆς ἄλλως ἀνωφελοῦς ζωῆς μου! Ἦτον ὄνειρον, πλάνη, γοητεία. Καὶ ὅπως διέφερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἰδιοτελεῖς περιπτώσεις, ἀπὸ ὅλας τὰς λυκοφιλίας καὶ τοὺς κυνέρωτας τοῦ κόσμου, ἢ ἐκλεκτή, ἢ αἰθέριος ἐκείνη ἐπαφή! Δὲν ἦτο βάρος ἐκεῖνο τὸ φορτίον τὸ πάγκαλον, ἀλλ' ἦτο ἀνακούφισις καὶ ἀναψυχή. Ποτὲ δὲν ἠσθάνθη τὸν ἑαυτὸν μου ἐλαφρότερον ἢ ἐφ' ὅσον ἐβάσταζον τὸ βάρος ἐκεῖνο.... Ἦμην ὁ ἀνθρώπος, ὅστις κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ μὲ τὰς χεῖράς του πρὸς στιγμὴν ἓν ὄνειρον, τὸ ἴδιον ὄνειρόν του...

Ἡ Μοσχοῦλα ἔζησε δὲν ἀπέθανε. Σπανίως

τὴν εἶδα ἔκτοτε, καὶ δὲν ἤξεύρω τί γίνεται τώρα, ὅποτε εἶνε θυγάτηρ ἀπλή τῆς Εὐσας, ὅπως ὄλαι.

Ἄλλ' ἐγὼ ἐπλήρωσα τὰ λύτρα διὰ τὴν ζωὴν τῆς. Ἡ ταλαίπωρος μικρὴ μου κατσίκια, τὴν ὁποίαν εἶχα λησμονήσει πρὸς χάριν τῆς, πράγματι «ἐσχοινιάσθη»· περιπλάκη κακὰ εἰς τὸ σχοινίον, μὲ τὸ ὁποῖον τὴν εἶχα δεμένην καὶ ἐπνίγη!... Μετρίως ἐλυπήθην, καὶ τὴν ἔκαμα θυσίαν πρὸς χάριν τῆς.

Κ' ἐγὼ ἔμαθα γράμματα, ἐξ εὐνοίας καὶ ἐλέους τῶν καλογῆρων, κ' ἔγεινα δικηγόρος... Ἄφου ἐπέρασα ἀπὸ δύο ἱερατικὰς σχολὰς, ἦ-ον ἐπόμενον!

Τάχα ἡ μοναδικὴ ἐκείνη περίστασις, ἡ ὀνειρώδης ἐκείνη ἀνάμνησις τῆς λουομένης κόρης, μ' ἔκαμε νὰ μὴ γείνω κληρικός; Φεῦ! ἀκριβῶς ἡ ἀνάμνησις ἐκείνη ἔπρεπε νὰ μὲ κάμῃ νὰ γείνω μοναχός.

Ὁρθῶς ἔλεγεν ὁ γηραιὸς Σισώης ὅτι «ἂν ἤθελαν νὰ μὲ κάμουν καλόγερον, δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ στείλουν ἔξω ἀπὸ τὸ μοναστήρι...» Διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου ἤρχον τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα κολυβογράμματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς μὲ εἶχε διδάξει, καὶ μάλιστα ἦσαν καὶ πολλὰ!

Καὶ τώρα, ὅταν ἐνθυμοῦμαι τὸ κοντὸν ἐκεῖνο σχοινίον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσχοινιάσθη κ' ἐπνίγη ἡ Μοσχοῦλα, ἡ κατσίκια μου, καὶ ἀναλογίζωμαι τὸ ἄλλο σχοινίον τῆς παραβολῆς, μὲ τὸ ὁποῖον εἶνε δεμένος ὁ σκύλος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀφέντη του, διαπορῶ μέσα μου ἂν τὰ δύο δὲν εἶχαν μεγάλην συγγένειαν, καὶ ἂν δὲν ἦσαν ὡς «σχοινίσμα κληρονομίας» δι' ἐμέ, ὅπως ἡ Γραφή λέγει.

Ἔως ἤμην ἀκόμη βόσκος εἰς τὰ ὄρη!...

Ἀπὸ τὰ διηγ. τοῦ Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

— Καὶ τί πτωχὰ ζητήματα, τὰ ζητήματα αὐτὰ τῆς φυλῆς, προσέθεσεν ὁ σοφὸς μὲ κῆ-ποιαν περιφρόνησιν. Ἡ θρησκεία ἐδίδαξε ἰδεώδη ἀδελφικότητα εἰς τὴν ὁποίαν κανεὶς ποτὲ δὲν ἐπίστευσε καλῶς, μόνη ἢ ἐπιστήμη γνωρίζουσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς βαθεῖς δεσμούς, καὶ ποικίλους οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐνώνουν, δύναται νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀληθῆ ἀδελφότητα.

— Δὲν θὰ θυμώσετε κ. δὲ Κεραδιέ; οὔτε

σεῖς κ. δὲ Ἀγγιλιόν; εἶπε ἡ κ. Νέφτον, ἡ γειτόνισσα τοῦ Κερσίου Beauchamps, ἐὰν σὰς διηγηθῶ μίαν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν φέρω πάντοτε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ ἡ ὁποία μὲ ἐνοχλεῖ, διότι μ' ἐμποδίζει νὰ τὸ ἀγαπῶ καθ' ὅλοκληρίαν.

— Δὲν θὰ θυμώσωμεν, ἀπεκρίθη ὁ βαρῶνος δὲ Κεραδιέ, μειδιῶν εἰς τὴν ὠραίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐκ τῶν προτέρων ἐζήτησε συγνώμην. Ἄς ἴδωμεν τὴν ἐντύπωσιν αὐτήν.

— Λοιπὸν, εὐρίσκω ὅτι τὸ Παρίσι δὲν εἶνε φιλόξενο.

— Ἀφιλόξενο.

— Ναί, καὶ εἶνε κρίμα, μεγάλο κρίμα— αὐτὸ ἐλέχθη, μὲ τόσην χάριν, ὥστε ἐμετρίαζε τὴν κατηγορίαν.

— Ἄν μερικὴ Παρισίαι ἤρχοντο νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Ἀμερικὴν, θὰ τὸ ἐθεωρούσαμεν εὐχάριστον νὰ τοὺς ἀνοίξουμε τὰ σπῆματα, καθῆκον νὰ διευκολύνωμεν τὰ μέσα νὰ γνωρίσουν τὸν τόπον μας. Εἰς τὸν τόπον σας κανεὶς δὲν σκέπτεται τοῦτο. Εἰλικρινῶς δὲν ἔχετε τὴν ἰδέαν τῆς φιλοξενίας.

— Ἰδοὺ μιά φοβερὰ μομφή, τὴν ὁποίαν δὲν ἀξίζομεν.

— Ἐχω μὴ φίλη, ἡ ὁποία κάθεται εἰς τὸ Παρίσι πρὸ εἴκοσι χρόνων. Ἐχει συγγενεὶς εἰς τὴν καλλιτέραν κοινωνίαν, διότι ἡ οἰκογένειά τῆς εἶνε γαλλικῆς καταγωγῆς. Ἐδοκίμασε νὰ δημιουργήσῃ σαλόνι ἀγγλογαλλικὸ καὶ ποτὲ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ παρουσιάσεις, γεύματα, τσάια, τίποτε δὲν ἔκαμε. Αἱ γαλλίδες τὴν ἀπέφυγαν, τίποτε περισσώτερον ἀπὸ ἓνα ἐπισκεπτήριον. Εἰς τὰς ὑποδοχὰς τῆς ἔχει πάντοτε τὴν λύπην νὰ βλέπῃ τὰς Παρισίνας νὰ συναθροίζονται εἰς μίαν γωνίαν καὶ τὰς Ἀμερικανίδας εἰς ἄλλην.

— Ἡ γλῶσσα θὰ εἶνε ἡ αἰτία, ἀπήντησε, ὁ μαρκήσιος δὲ Ἀγγιλιόν.

— Βεβαίως αὐτὸ εἶνε μίαν μεγάλην αἰτία, εἶπε ἡ Ἀντωνέττα δὲ Κεραδιέ, ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ ἡ ἀποκλειστικότης τῶν Γάλλων ἔχει ἀκόμη καὶ ἄλλον λόγον. Εἰς τὸν ἰδιωτικὸν των βίον ἔχουν ὀλιγοτέρας ἐθιμοτυπίας ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους καὶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανούς· φοβοῦνται μήπως οἱ ξένοι τοὺς κρίνουν κακὰ καὶ προτιμοῦν νὰ μένουν μετὰ τῶν.

Καὶ ἔπειτα ἐπρόσθεσεν ἡ Ἄννα, ἔχουν πλῆθος προλήψεων ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε οὔτε τῆς θρησκείας των, οὔτε τῆς φυλῆς των. Δοκιμάζω νὰ καταστρέψω ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερας ἀπὸ τὰς προλήψεις αὐτάς, ἀλλ' εἰς τὸν Παλαιὸν αὐτὸν Κόσμον,

δὲν πρέπει τίποτε νὰ βιάζῃ κανεὶς, μήπως ὑπερβῇ τὰ ὄρια.

— Εὐγε, κυρία δὲ Ἀγγιλιόν! ἐφώναξεν ὁ Λέλο, σὰς συγχαίρω ὅτι ἐννοήσατε αὐτό. Λάβετε ὡς παράδειγμα τὴν Δώρα.

— Καλὰ, καλὰ, εἶπεν ἡ νέα κυρία.

— Μία Γαλλίς μόνη, ἐξηκολούθησεν ἡ μαρκησία, θὰ ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τὴν ἔνωσιν αὐτὴν μὲ τὰς ξένας, καὶ ὄλαι θὰ ὠφελοῦντο ἀπὸ αὐτό.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, εἶπεν ὁ Ἐρρίκος Ρονάλδος· τὸ παρετήρησα συχνά, ἡ γνώσις τῆς γαλλικῆς γλώσσης, κάμνει τὸν Ἀγγλον ἢ τὸν Ἀμερικανόν, περισσώτερον ἀξιαγάπητον, περισσώτερον ἔξυπνον, ἐνῶ ἡ γνώσις τῆς ἀγγλικῆς κάμνει τὸν Γάλλον πλέον τέλειον εἰς τοὺς τρόπους του καὶ εἰς τοὺς λόγους του.

— Λοιπὸν, ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ εὐρεθῇ Παρισινὴ ἱκανὴ νὰ διαλύσῃ τὴν ψυχρότητα μετὰ τῶν μας, εἶπε μὲ εὐθυμίαν ἡ Λίλη Manroe. Θὰ τῆς ἀνεγειρώμεν ἀνδριάντα.

— Νὰ δικλῦσῃ τὴν ψυχρότητα!... ἐπανελάθεν ὁ Ἰάκωβος μειδιῶν. ὦ! δὲν εἶνε πάντοτε τόσον μεγάλη ἔχετε μεγαλειτέραν συγγένειαν μὲ ἡμᾶς παρὰ μὲ τοὺς Ἀγγλους. Δὲν εἴθε Σάξωνες.

— Ὅχι; Τί εἴμεθα λοιπὸν; ἠρώτησεν ἡ Μαργαρίττα Daner ἀνοίγουσα ἔσον ἠδύνατο περισσώτερον τὰ μάτια τῆς.

— Ἀμερικανίδες.

— Ἐχετε δίκαιον, κύριε δὲ Ἀγγιλιόν, εἶπε ὁ Ἐρρίκος Ρονάλδος. Ἡ φύσις ἐπαναλαμβάνει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ἄλλοτε εἰς τὸν τόπον μας. Διὰ νὰ δημιουργήσῃ τοὺς Γάλλους, ἤνωσε τοὺς Κέλτας, τοὺς Λατίνους καὶ τοὺς Φράγγους· διὰ νὰ δημιουργήσῃ τοὺς Ἀμερικανούς προσπαθεῖ νὰ συνενώσῃ Σκώτους, Ὀλλανδοὺς, Γερμανοὺς, Λατίνους καὶ ἀπὸ τὸ ἐργαστήριον τῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, μίαν νέα φυλὴν παρουσιάζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

— Φυλὴ, ἡ ὁποία ἴσως ἔχει ὑψηλὸν προσορισμόν!

— Τὸ πιστεύω.

— Ἐπειδὴ ὀμιλοῦμεν διὰ φυλάς, εἶπεν ὁ Ἐρρίκος Κεραδιέ, ἔχετε ἴσως διαβάσει μερικὰ ἄρθρα εἰς τὰ περιοδικὰ διὰ τῶν ὁποίων θέλουν νὰ δείξουν ὅτι δὲν ὑπάρχει εὐγένεια εἰς τὴν Γαλλίαν;

Τὰ μάτια ὄλων τῶν γυναικῶν ἔλαμψαν ἀπὸ ἐνδιαφέρον.

— Ἀλήθεια, πολλαὶ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν τὸ ἄρθρον αὐτό.

— Φυσικά!... λοιπὸν, ἡσυχάσατε. Ἡ Ἐ-

πανάστασις βεβαίως ἐξεχώρισε τοὺς ἀριστοκρατικούς κύκλους ἀλλὰ δὲν τοὺς κατέστρεψε, ὅπως ἡ φυλλοξήρα δὲν κατέστρεψε ἕλα τὰ περιφρημα ἀμπέλια μας. Ἰπάρχουν ἀκόμη εἰς τὸν τόπον μας ἄνθρωποι ἀριστοκράται, ὅπως σπάνια κρασιὰ, ἐπρόσθεσεν ὁ βαρῶνος, ὑψώνων τὸ ποτήρι του γεμάτο ἀπὸ σπάνιο κρασί. Ἡ φυλὴ δὲν εἶνε εὐκόλον πρᾶγμα νὰ καταστραφῇ. Εἶδα εἰς τὴν Τύνιδα μίαν Ἀραβικὴν φυλὴν ἢ ὅποια ὀνομάζεται «Γίοι τῶν Γάλλων». Ἐχει εἰς τὴν σημαίαν της τὰ κρίνα τῆς Γαλλίας καὶ διατείνονται ὅτι κατάγονται ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου. Οἱ ἄνδρες εἶνε ξανθοὶ, μὲ μάτια γαλανὰ καὶ τὰ μουστάκια των γέρνουν πρὸς τὰ κάτω ὅπως τῶν Γαλατῶν.

— «Α! αὐτὸ εἶνε πολὺ περίεργον, εἶπεν ὁ Λέλο. Ἐὰν ἐπειτα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν ὑπάρχουν ἀκόμη Ἀμερικανίδες, αἱ ὁποῖαι θὰ ἤθελαν νὰ δώσουν τὴν χεῖρα των εἰς κάποιον εὐγενῆ μάλλον, — ἂν καὶ ἀμφιβάλλω περὶ τούτου πολὺ — ἐπρόσθεσεν ὁ Ἐρρίκος Κεραδιὲ ἀστεειυόμενος, — θὰ τοὺς εἶπω. «Ζητήσατε τὴν φυλὴν. Μαντεύετε μόνις τὴν ἰδέαν· μὴ ἀμφιβάλλετε διὰ τὴν γνησιότητά της, δὲν παραποιεῖται ὅπως αἱ περγαμνηαί. Ἐὰν ἓνας ἄνθρωπος εἶνε εὐγενὴς ἐκ φύσεως, ὑπανδρευθῆτε τον, εἶνε πραγματικὸς».

— Ναί, ναί, ὑπανδρευθῆτε τον, εἶπεν ἡ Ἄννα ἐκθύμως.

— Δὲν πιστεύω, συνεπέρανε ὁ Βιλλὴ Γρέυ, γελῶν. ὅτι ἐμαζευθήκαμε εἰς τὸ Waldorf διὰ νὰ συζητοῦμεν διὰ τόσον μικρὰ πρᾶγματα, τὰ ὅποια φέρουν κάποιαν ψυχρότητα μεταξὺ μας.

— Ἄλλ' εἶνε δυνατὸν! εἶπεν ὁ Ἰάκωβος· εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀπὸ τὴν σημερινὴν συζήτησιν, ὅλοι μας θὰ φύγωμεν περισσύτερον εὐχαριστήμενοι καὶ κερδισμένοι. Φεύγετε γρήγορα; ἠρώτησεν ἐπειτα τὸν κ. Ἀγγιλιόν.

— Διατί δὲν μᾶς περιμένετε κ. Ἀγγιλιόν; εἶπεν ἡ Δώρα. Θὰ εἶνε τόσον δικαίως δικαστικὸν νὰ κάμωμεν τὸ ταξεῖδι μαζὴ!

— Πρέπει νὰ εἶμαι εἰς τὸ Παρίσι ὅταν θ' ἀνοίξῃ ἡ Βουλὴ.

— «Α! ἔχετε δίκαιον, εἴσθε βουλευτῆς.

— Μάλιστα. Ἡ Ἄννα μὲ εἶπαι ὅτι ἦτο καθήκον μου νὰ ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα μου. Ἐβλάβα ὑποψηφιότητα μὲ τὴν μυστικὴν ἐλπίδα νὰ μὴ ἐκλεχθῶ... καὶ ὅμως ἔγινε τὸ ἐναντίον. Ὅταν εἶνε κανεὶς νυμφευμένος μὲ Ἀμερικανίδα εἶνε δύσκολον νὰ μένῃ ἀργός.

— Δώρα! εἶπεν ὁ Λέλο μὲ ὕψος τρόμου, ἐλπίζω δὲν θὰ μοῦ ζητήσης νὰ ἐργασθῶ διὰ

τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ; Ἢ θὰ τὸ ἀποφύγω, σὲ προειδοποιῶ.

— Μὴν φοβεῖσαι, εὐχαριστοῦμαι νὰ κάμω τὴν ἰδικὴν μου εὐτυχίαν.

— «Α! τόσον τὸ καλλίτερον! Αὐτὸ μοῦ ἀρέσει! Ἡ συνομιλία ὑπὸ αὐτὴν τὴν μορφήν ἔγινε πολὺ ζωηρά, καὶ ἐγεννήθη μεταξὺ τῶν συνδικαιτημένων συμπάθεια καὶ οἰκειότης.

Καθ' ὅλον τὸ δεῖπνον ὁ Sant-Anna ἂν καὶ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ περιποιοῖται τὰς δύο κυρίας ὅπου ἐκάθηντο πλησίον του, δὲν ἔπαυσε νὰ παρατηρῇ τὴν κ. Ρονάλδου. Χωρὶς ποτὲ νὰ μαντεύσῃ πόσον βαθὺ ἦτο τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον τῆς εἶχεν ἐμπνεύσει, ἦτο βέβαιος ὅτι τὸν εἶχεν ἀγαπήσει. Ἡ ἐνθύμησις τῆς ἐκφράσεως τοῦ πόνου, τὴν ὅποιαν εἶχε συλλάβει εἰς τὸ πρόσωπόν της, ὅταν ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν προξενεῖον τὴν ἡμέραν τῶν ἀρραβῶνων του μὲ τὴν Δώρα, εἶχε πολλὰς φορὰς ἐπαναφέρει εἰς τὰ χεῖλη του ἓνα κακὸν μειδίαμα. Ἀπὸ τότε ὅπου εὐρίσκειτο εἰς τὴν Ἀμερικὴν πολὺ συχνὰ τὴν ἐσκέπτετο, καὶ ἐπιθυμοῦσε μυστικὰ νὰ τὴν ἴδῃ. Τὴν ἐπανεῖδε· ἀλλὰ μὲ τὴν λεπτὴν Ἰταλικὴν εὐκισθησίαν του, ἀμέσως ἠσθάνθη ὅτι τῆς ἦτο πλέον ἀδιάφορος, καὶ ὅτι ἡ μαγνητικὴ ἐκείνη δύναμις, διὰ τὴν ὅποιαν ἦτο τόσον ὑπερήφανος, δὲν εἶχε καμμίαν ἐπιρροὴν εἰς αὐτήν. Ἡσθάνετο ζωηρὰν ἀπογοήτευσιν, μίαν ὀραίαν λύπην ἀνθρώπου νικημένου. «Ὅλοι αἱ αὐταί! — ἔλεγε μόνος του διὰ νὰ παρηγορηθῇ. — «Κάποιος ἄλλος βεβαίως!...» Καὶ ποτὲ ἡ Ἐλένη δὲν τοῦ ἐφάνη τόσον ὀραία. Τὸ φέρεμά της μὲ τίς πούλιες ἔδειχνε ὅλην τὴν χάριν της, ἔκανε νὰ φαίνεται καλλίτερον τὸ πλούσιο χρῶμα τῶν μαλλιῶν της καὶ ἡ λάμψις τοῦ ντεκολτέ της. Τὸν ἐμάγευσε καὶ πάλιν καὶ τοῦ ἐγέμισε τὰ μάτια μὲ θερμὸν καὶ ἠδυπαθῆ θαυμασμόν.

Ἡ ΔΙΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ Εἰς Γενεὴν

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Γενεὴς ἀναγράφουν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Speranza Calo εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἐπισημοῦς συναυλίας τῆς πόλεως. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὴν Γενεὴν ἀκούονται οἱ πρῶτοι concertistes τοῦ κόσμου καὶ ὅτι ἡ κριτικὴ ἐκεῖ εἶνε πολὺ αὐστηρὰ καὶ δὲν ὑπαγορεύεται οὔτε ἀπὸ πατριωτισμὸν, ἀλλ' οὔτε ἀπὸ αἰσθηματικότητος. Δι' αὐτὸ τὰ ὑπὲρ τῆς δος Καλογεροπούλου γραφόμενα ἀποτελοῦν ἀληθι-

νὸν ἔπαινον καὶ τιμὸν ἰδιαιτέρως τὴν Ἑλληνίδα καλλιτέχνη. Ἴδου τί γράφει αὐτολεξεὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Γενεὴς»:

«Τὸ παρελθὸν θέρος εἰς μίαν συναυλίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ εἰς τὴν κλασικὴν τοιαύτην τοῦ Πάρκου μία νέα Ἑλληνὶς ἀηδὸς, ἡ δις Speranza Calo εἶχε κάμει εἰς τὸ κοινὸν βαθεῖαν αἴσθησιν διὰ τὴν ὀραίαν φωνὴν της καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν μουσικὴν ἰδιοφυίαν της Ἀμέσως ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἐπισημῶν συναυλιῶν ἐκάλεσε τὸ σπάνιον αὐτὸ πτηνόν, τοῦ ὁποῖου τὸ κελάδημα ἠκούσαμεν τὸ περασμένον Σάββατον.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Νέας Πλατείας ἡ νέα ἀοιδὸς διεκρίθη εἰς τὰς ὑψηλὰς φωνάς, καὶ ἐθανμάσθη ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ θαυμασίου ὄργάνου της, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς μετρίαις καὶ χαμηλὰς εἶνε ἀσθενέστερον. Ἄλλ' ὁ βοκαλισμὸς της εἶνε σημαντικός, ἔχει σχολὴν — ὡς λέγουσιν εἰς τὴν μουσικὴν γλώσσαν — τραγουδεῖ μὲ τέχνην καὶ ζωντανεὺν τὸ τραγοῦδίτης μὲ πολλὴν ἔντασιν καὶ περιπαθῆ ἔκφρασιν.

Ἡ δις Calo ἐτραγοῦδησε πρῶτον τὴν ἀπεραντὸν αὐτὴν βοκαλιστικὴν σκηνὴν μετ' ὀρχήστραν τοῦ Beethoven: Ah! perfido! Εἶναι τὸ πλέον κολοσσαῖον κομμάτι συναυλίας. ἂν ὑπάρχει καὶ ἡμπορεῖ νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα αὐτὸ εἰς ἔργον μὲ πέντε ἔξ μέρη... Ἡ δις Calo ἀπήγγειλε τὸ μακρὸν μέρος τῆς ἀπαγγελίας μὲ ὕψος πρώτης τάξεως, καὶ ἔβαλεν εἰς τὰ ἄλλα μέρη ὅλον τὸν παθητικὸν τόνον, ὅπου ἐχρειάζετο. Τὸ θαυμάσιον μέρος τῆς Phididè τοῦ Duparc διερμήνευσε μὲ ποιήσιν καὶ δυνάμιν ἐκφράσεως, ἡ ὅποια ἐμπισαρίσθη ἐνθουσιωδῶς.

Ἄλλ' ἡ δις Καλογεροπούλου ἔπαιξε καὶ διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὸ θέατρον τῆς Γενεὴς τὸν ρόλον τῆς Καρλόττας εἰς τὸν Werther. Ἴδου τί λέγει περὶ αὐτῆς ἡ «Ἐφημερὶς» τῆς Γενεὴς:

«Ἡ Ἑλληνικὴ παροιμία ἐξεδήλωσε χθὲς τὸ ἐνδιαφέρον της πρὸς τὴν συμπολίτιδά της δα Καλογεροπούλου καὶ ἀνθοστόλισε τὰ πρῶτα βήματά της εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου.

Ἡ νέα καλλιτέχνης, τῆς ὁποίας αἱ εἰς τὰς συναυλίας ἐπιτυχίαι ἀνεγνωρίσθησαν εἰς πολλὰς μεγαλοπόλεις ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν φωνὴν της καὶ εἰς τὸ θέατρον. Ἡ δοκιμὴ δὲν ὑπῆρξεν ἀτυχής. Ἄν καὶ ὁ ρόλος εἶναι γραμμένος διὰ χαμηλὴν μάλλον φωνὴν, ἐν τούτοις ἡ φωνὴ της ἀπέδωκε νότες δροσερὰς καὶ σωστές. Θὰ ἦτο ἀδικον νὰ τῆς μεμφθῶμεν σκηνικὴν ἀπειρίαν, φυσικὴν ἄλλως τε. Τὰ ἐκατάφεν ἐν τούτοις μὲ πολλὴν δεξιότητα καὶ ψυχραιμίαν, χωρὶς νὰ προδώσῃ πολὺ τὴν ἑλλειψιν τῆς συνηθείας τῆς σκηνῆς.

Ἡ δις Calo μὲ τὴν νεότητά της, τὴν φωνὴν καὶ τὴν τέχνην της θὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ εἰς τὸ θέατρον ὀραῖον στάδιον».

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΒΑΡΩΝΙΔΟΣ HORN

Ὁφείλομεν νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ μόρφωσις τῆς κόρης περὶ τὰ οἰκιακὰ δὲν εἶνε τι ἐπουσιῶδες, ἡ διδασκαλία διδασκομένη κατὰ παράδοσιν, ὅπως ἄλλοτε. Ἄλλ' ὅτι διὰ τὰς συνθήκας καὶ πολυπλόκους δυσχερεῖς περιστάσεις τῆς ἐποχῆς μας ἀπαιτεῖται μία συστηματικὴ μόρφωσις. Αἱ ὅλον ἐν ὑψόμενοι τιμαὶ τῶν τροφίμων κάμνουν τὴν ἀνάγκην αὐτὴν μάλλον καταφανῆ. Ὅπως καλῶς διοικεῖ τὸν οἶκον, καὶ τὸ ἰσοζύγιον ἐν πλήρει τάξει κρατεῖ, πρέπει ἡ κόρη νὰ διδάσκηται τὴν χρησιμότητα, τὴν χρησιμοποίησιν, τὰς τιμὰς τῶν τροφίμων, καὶ τὸ ὑγιεινὸν ἢ μὴ αὐτῶν. Ὁφείλει πρὸς τούτοις νὰ γνωρίζῃ τὴν χημείαν τῆς μαγειρικῆς, ὅπως ἐξελέγχῃ τὸ γνήσιον, τὸ ἄδολον ἢ μὴ διαφόρων τροφίμων καὶ σκευασιῶν. Εἰς μίαν ἐποχὴν, ὡς ἡ ἰδικὴ μας, ὅτε ὁ ὀργανισμὸς ἔγινε τόσον λεπτοφυὴς ἢ ἐξησθενημένος, ἡ γνῶσις τῶν ὑγιεινοτέρων καὶ θρεπτικωτέρων τροφῶν εἶνε ἀπαραίτητον, πρὸς διατήρησιν τῆς υγείας τοῦ οἴκου, τοῦ λαοῦ, πρὸς συντήρησιν φυλῆς ἀκμαίας τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Ὅταν μία οἰκοκυρὰ γνωρίζῃ τὴν ποιότητα καὶ ἀξίαν ἐκάστου τροφίμου καὶ τὸ ἀντίστοιχον ἢ ἰσοδύναμον αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑγιεινὸν μέρος, ἡμπορεῖ νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλου, ἐὰν τὸ πρῶτον σήμερον, διότι ἐσπίνιζεν εἰς τὴν ἀγοράν, ἦτο καὶ ἀκριβώτερον.

Ἡ νεαρὰ κόρη τῆς σήμερον, ἡ ὅποια θὰ εἶνε ἡ οἰκοδέσποινα καὶ ἡ μήτηρ τῆς αὔριον διδασκομένη τὴν ποιότητα, διατήρησιν καὶ κατασκευὴν τῶν τροφῶν, πρέπει νὰ διδάσκηται περὶ τῆς τροφῆς ὅλων καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἰδιαιτέρως ἐν ταυτῶ· ἦτοι τὴν τοῦ βρέφους, τοῦ νηπίου, τοῦ παιδίου καὶ τοῦ ἐφήβου, τοῦ ὀρίμου ἀνθρώπου, τοῦ γέροντος, τοῦ ὑγιούς, τοῦ πάσχοντος, τοῦ ἀσθενοῦς· τί ὠφελεῖ, ἢ τί βλάπτει τὸν ἔχοντα ἀδύνατον τὸν στόμαχον, ἢ τὰ σπλάγχνα, ἢ τὰ νεῦρα, τὸν διαβητικόν, ἢ ἀρθροϊτικόν καὶ ἀναλόγως νὰ κανονίζῃ τὰ κατὰ τὴν δίαίτάν του.

Ἐκτὸς τῶν τροφίμων ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἕλα τὰ ἄλλα χρεῖωδῆ πρὸς συντήρησιν τοῦ οἴκου, τὰ εἶδη, τὴν ποιότητα, τὰς τιμὰς, νὰ

χειρίζεται τὴν βελόνην διὰ τὴν οικιακὴν ραπτικήν, πρὸς δὲ καὶ νὰ γνωρίζῃ νοσηλείαν.

Τὸ ὁσημέρκι καθιστάμενον δυσκολώτερον τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ζήτημα φέρει καὶ ἄλλα προβλήματα πρὸς λύσιν διὰ τὴν οικοδόσποιον· οὕτως ὀφείλει αὕτη νὰ ἐξοικειωθῇ καὶ συγχρωτισθῇ μὲ τὰ μηχανήματα τῶν νέων ἐφευρέσεων διὰ τὰς οικιακὰς ἐργασίας, ὡς μηχανὴς διὰ πλύσιν ἢ σιδήρωμα, τὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, νὰ γνωρίζῃ τὰ τοῦ ἀεριόφωτος, τὴν κεντρικὴν θέρμανσιν κτλ. εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστήσῃ ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον τῶν παραλόγων πολλάκις ἀξιόπτων τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, καὶ ἐν δεδομένη περιστάσει νὰ δύναται νὰ συγκαταστήσῃ τὴν ἁρμονίαν τοῦ οἴκου τῆς καὶ ἄνευ τῆς βοήθειάς τούτου. Ἐκτὸς δὲ τῶν οικιακῶν ἐργασιῶν ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὴν τήρησιν βιβλίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, τῶν προσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ οἴκου τῆς, τοὺς νεωτέρους τοῦ οικογενειακοῦ δικαίου νόμους, ὡς καὶ τοὺς ἀφορῶντας τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοιοῦτους, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ πρέπει νὰ διδάσκειται ἢ νὰ κέρη καὶ νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ὅπως ὑπάλληλός τις ὁποιοῦδήποτε κράτους ὀφείλει νὰ εἶνε ἀκριβὴς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, διότι ἐκ τῆς ἀκριβείας αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία τοῦ κράτους τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ οικοδόσποινα εἶνε ὁ ὑπάλληλος τοῦ οἴκου τῆς ἐκ τῆς ἀκριβείας τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία αὐτοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ κορίτσια τῆς ἐξοχῆς, μετὰ τῆς μαγειρικῆς, τῶν λοιπῶν οικιακῶν ἐργασιῶν καὶ τοῦ ἐργασίου, ἀπόλυτος ἀνάγκη εἶνε νὰ διδάσκωνται τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀνθέων, τῶν ὀπωρῶν καὶ τὴν πτηνοτροφίαν. Τὴν ἱκανοποίησιν δὲ τῆς συνειδήσεως καὶ τὴν προκύπτουσαν ἐξ ὧν περιεγράψαμεν γνώσεων ὠφέλειαν πρώτη θέλει ἀισθανθῆναι καὶ ἀπολαμβάνει ἢ διδασθεῖσα καὶ ἐφαρμόσασα αὐτὰς εἰς τὴν ζωὴν.

Ἐν Μονάχῳ

MARIA ΠΙΝΕΛΛΗ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΡΤΕΝ

Ἐραῖος θάνατος ἐπισφραγίζων ὠραίαν ζωὴν! Εἰς τὰ λόγια αὐτὰ συνοψίζεται ἡ ὑπαρξίς τῆς Μαρίας Μαρτέν. Συμπεριλαμβάνει ἐβδομήμητα ἐτῶν γόνιμον ἐργασίαν κόρης, συζύγου καὶ μητέρας φεμινιστρίας, ἀπὸ τὸ Λονδόνειον λίκνον τῆς ἕως τὸν Παρισίων τάφου τῆς.

Ὅπως ὄλαι αἱ στιγμαὶ τῆς ζωῆς τῆς ὑπῆρξε καὶ ἡ τελευταία τῆς ἡμερῶν καὶ ἡσυχος καὶ ἀπῆλλαξε τοὺς ἀγαπημένους τῆς ἀπὸ τὴν ἀγώ-

ναίαν ἐπιπόνου θανάτου. Ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ, ὅπως καὶ ἔζησε. Ἄλλως τε ἀπέθνησκειν ἤδη πρὸ ἐτῶν ἡμέραν παρ' ἡμέραν. Δὲν ἔζη πλέον παρὰ μόνον μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὴν ψυχὴν. Καὶ ὅσον τὸ σῶμα ἐμαραίνεται καὶ ἔσβυνε τόσον ἀνθούσεν ἡ ψυχὴ.

Πνεῦμα θετικὸν εἶχε τὴν χαρὰν νὰ ἀναμετρήσῃ ὅλον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀκουράστου δράσεώς της, ὅλον τὸ καλόν, τὸ ὅποιον τὸ μακρὸν ἔργον τῆς ἀπέφερε. Ἐὰν δὲν ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸν θρίαμβον τοῦ φεμινισμοῦ εἶχε, ὅμως τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἔμενε πλέον δι' αὐτὸ παρὰ μικρὰ ἀπόστασις.

Ἡ ἰδιωτικὴ ζωὴ τῆς Μαρίας Μαρτέν ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι μία γυναῖκα ἠμπορεῖ νὰ εἶναι φεμινίστρια καὶ νὰ ἐργάζεται διὰ τὸ κοινὸν καλόν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ εἶναι ὀλιγώτερον καλὴ σύζυγος καὶ καλὴ οἰκοκυρά.

Εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνιολογικὰς ιδέας τῆς, τὰς ὁποίας ὑπεστήριξε μὲ θάρρος, ἡ Μαρία Μαρτέν ἐσεβάσθη πάντοτε καὶ ἀπολύτως τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ιδέας τῶν ἄλλων. Φιλελευθέρια, σοσιαλιστρία, πολεμικὴ, ἐφιλοξήνησεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς πάντοτε καὶ μὲ κάθε σεβασμὸν τὰς ιδέας τὰς πλέον συντηρητικὰς, τὰς πλέον φανατικῶς θρησκευτικὰς. Μία ἐφημερίς, ἔλεγε, εἶναι ἓνα πεδίου μάχης εἰς τὸ ὅποιον ὅλοι δικαιούνται νὰ ἀγωνίζονται μὲ τὰ ὅπλα, τὰ ὅποια ὁ καθεὶς διαθέτει.

Ἦτο γραμματεὺς τῆς μικτῆς Στοᾶς τοῦ Ἀνθρωπίνου Δικαίου τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε καὶ ἀπὸ τὰς πολυτίμους ἰδρυτριάς.

Ἐπῆρξε μέλος τῆς δημοσίας φιλανθρωπίας τῶν Παρισίων καὶ τῶν σχολικῶν ταμιῶν διαχειρίστρια, ἐκλεγείσα εἰς τὸ XVIII τμήμα τῶν Παρισίων μὲ μεγάλην πλειοψηφίαν.

Ἡ κηδεὶα τῆς ἔγεινε πάνδημος, μὲ μεγάλου συνοστισμὸν φίλων καὶ σωματείων γυναικείων, τὰ ὅποια προσέφεραν ἄνθη καὶ στεφάνους πολλούς.

Ἐμίλησαν αἱ κ. κ. Vincent πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῆς Ἰσότητος, Oddo Deflou, πρόεδρος τοῦ Γαλλικοῦ Συνδέσμου τῶν φεμινιστικῶν μελετῶν καὶ ἡ δις Βελιγλὸν ἀντιπρόεδρος τοῦ αὐτοῦ συνδέσμου, ἡ κ. Lydie Marcial, πρόεδρος τοῦ σωματείου τῆς γυναικείας σκέψεως, ἡ κ. Gedalge ἀντιπρόσωπος καὶ μέλος τῆς Στοᾶς τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων, τοῦ Ἀνθρωπίνου Δικαιώματος, ἡ κ. Marbel ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀδελφικοῦ Συνδέσμου τῶν Γυναικῶν καὶ ἄλλαι.

MARIE DUPOUD

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα φαίνεται προσωρισμένον νὰ δημιουργῆ ἑπαναστάσεις καὶ πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνωμαλίας πολὺ ἐπικινδύνους.

Ἀπὸ ζήτημα καθαρῶς ἐπιστημονικόν, διὰ τὸ ὅποιον Ἀκαδημαϊκοὶ ἄνδρες θὰ ἴσαν μόνον ἀρμόδιοι νὰ κρίνουν καὶ νὰ ἀποφασίσουν, γίνεται ζήτημα θρησκευτικόν, πολιτικόν, κοινωνιστικόν, ζήτημα προσώπων, ζήτημα ἐξωφρενισμοῦ, ζήτημα τὸ ὅποιον παρ' ὀλίγον νὰ αἰματοκυλῆσῃ πάλιν τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν δὲν ἐλέγη καὶ τί δὲν ἐγράφῃ τὰς ἡμέρας αὐτὰς. Πόσα γελοῖα πράγματα δὲν ἐγελοτοποιήθησαν. Οἱ καυμένοι οἱ πρόγονοί μας παλαιοὶ καὶ νεώτεροι πόσα πάλιν δὲν ἤκουσαν Ὀρισμένως ἐὰν ἤμποροῦσαν νὰ ἀπαντήσουν ἀπὸ τοὺς προαιωνίους τάφους των θὰ ἐπέβαλαν μὲ δύο μόνον λόγια των σιωπῆν εἰς τὸ τὸσον πολεμικὸν μένος. "Οχι γ λ ω σ σ α, ἀ λ λ ἄ γ ν ὡ σ ε ι ε ς. "Οχι λ ὀ γ λ α, ἀ λ λ ἄ π ρ ἄ ξ ε ι ε ς.

Δυστυχῶς οἱ μεγάλοι πρόγονοι, οἱ ὅποιοι εἴτε μὲ τὴν Δωρικὴν, εἴτε μὲ τὴν Ἰωνικὴν, εἴτε μὲ τὴν Ἀττικὴν, εἴτε μὲ τὴν Βυζαντινὴν, εἴτε μὲ τὴν δημοτικὴν ἐγραψαν ἔργα ἀθάνατα, χωρὶς ποτὲ νὰ θέσουν γλωσσικὸν ζήτημα, σιωποῦν εἰς τὰ βῆθη τῶν τάφων των. Καὶ οἱ σύγχρονοι ὀργιάζουν μὲ τὴν γλωσσῶν μόνον, καὶ μὲ ἔργα τὸσον ὀλίγα, ὥστε νὰ περνοῦν καὶ αὐτὰ ἀπαρατήρητα.

Καὶ τώρα ἀφοῦ τὸ Σύνταγμα ἀνῶρθωσε τὴν γλωσσῶν δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἄραγε κανεὶς τρόπος, καμμία μέθοδος, κανένα σύστημα, τὸ ὅποιον νὰ διατυπωθῇ εἰς ἄρθρα διὰ νὰ ἀνορθώσουν τὴν σκέψιν, τὴν κρίσιν, τὸ πνεῦμα, τὰ ὅποια μὲ τὰ τελευταῖα αὐτὰ γεγονότα ἀπεδείχθη ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχουν πάθει τελείαν πανολεθρίαν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὰ σύνορα ἔχομεν συστηματικὰς πλέον ἐχθροπραξίας, οἱ ἐχθροὶ μας ἐτοιμάζονται καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐπαναληφθῇ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὸ Βυζαντινὸν ἐπεισόδιον τῶν θρησκευτικῶν ἀνετηκλήσεων, εἰς στιγμὰς ὑπερτάτων ἐθνικῶν κινδύνων, τὸ ἵποτον εἶχε σκιάσει ἐπὶ ἑκατοντάδας ἔτη τὴν κατὰ τὰ ἄλλα δοξασμένην ἐκείνην ἐποχὴν.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς κ. Avril de Sainte-Croix, γενικῆς γραμματέως τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν τῆς Γαλλίας, διοργανώθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἐταιρείας τῶν Γραμμάτων μία μεγίστη συγκέντρωσις τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὸ μέλλον τῆς Γαλλικῆς φυλῆς.

Ὁ κ. Ch. Ielvant γραμματεὺς τῆς ἐταιρείας τοῦ ἐργατικοῦ Συνδέσμου συνεκίνησε βαθύτατα τὸ ἀκροατήριόν του, μὲ τὴν περιγραφήν τῆς φρικτῆς ζωῆς τῶν μικρῶν παιδιῶν εἰς τὰ ὑαλοῦργεῖα. Ἐπέμεινε ὅπως οἱ ὑπάρχοντες προστατευτικοὶ νόμοι διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἐφαρμοσθῶν καὶ διὰ τοὺς μικροὺς αὐτοὺς ἐργάτας, ἀφοῦ οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἀπεδείχθησαν ἀσυνείδητοι καὶ ὄργανα τῶν ἐργαστασιαρχῶν. Ἐξήτησε μάλιστα ὅπως ἀπαγορευθῇ ἡ ἐργασία τῶν μικρῶν εἰς τὰ ὑαλοῦργεῖα.

Μετ' αὐτὸν ὁ κ. Sembat ἐπερίγραψε τὴν οἰκτράν

κατάστασιν τῆς υἱείας τὴν ὅποιαν δημιουργεῖ ὁ ἀλλοσιμὸς καὶ ἡ ἐξαντλητικὴ ἐργασία ἡμέρας καὶ νυκτὸς μέσα εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν αὐτὴν ἀτμοσφαιραν τῶν ὑαλοῦργείων, καὶ παρέστησε τὴν πρόωρον θνησιμότητα εἰς τὴν ὅποιαν εἶναι καταδικασμένα τὰ πτωχὰ αὐτὰ παιδιά. Ἐξήτησε τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπάρχοντος προστατευτικοῦ διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν νόμου καὶ τὸ ἀπαραίτητον μιᾶς πραγματικῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας, ἡ ὅποια ἔχει καταστήσει ἐντελῶς φανταστικὴ, ὡς πρὸς τὰ ὑαλοῦργεῖα καὶ τελειῶν τὸν λόγον του ἐπόστεινε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐργασίας τῶν ὑαλοῦργείων εἰς τὰ παιδιά.

Μετὰ σχετικὰς ἀγορεύσεις τοῦ βουλευτοῦ Χάρβης κ. Siegfried, τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Σηκουάνα κ. Godars καὶ τῆς κ. Leon Brunschvig γενικῆς γραμματέως τοῦ ἐργατικοῦ Τμήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν τῆς Γαλλίας ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν νόμος, ἀπαγορεύων τὴν ἐργασίαν τῶν παιδιῶν εἰς τὰ ὑαλοῦργεῖα.

Αἱ ξένοι φοιτήτριαι εἰς τὰ Παρισινὰ Πανεπιστήμια αὐξάνουν καταπληκτικῶς, εἰς μερικὰ δὲ μαθήματα καὶ ὑπερβαίνουν τοὺς ἄνδρας. Εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολὴν αἴφνης ἐπὶ 434 ξένων μαθητῶν 302 εἶναι γυναῖκες, ἐκ τῶν ὁποίων πάλιν 290 ρωσίδες. Εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν 88 φοιτήτριαι Ρωσίδες καὶ μία ἀπὸ τὴν Στυρίαν.

Εἰς τὸ μάθημα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ 502 φοιτητῶν εἶναι ἐγγεγραμμένα: 137 φοιτήτριαι.

Εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν ἐπὶ 1329 ξένων φοιτητῶν, 789 γυναῖκες καὶ ἄνδρες μόνον 540.

Αἱ Ρωσίδες κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν μεταξύ ὄλων τῶν ξένων φοιτητῶν.

Ὁ μεγάλος τῶν γυναικείων συρμῶν οἶκος Raquin ἀποκλείει τὸν νεωτερισμὸν τῶν σαλβαριῶν διὰ δηλώσεως τῆς κ. Raquin, ὅτι κανὲν φόρεμα τοιοῦτου εἶδους δὲν κατεσκευάσθη εἰς τὰ καταστήματά της.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς κοινωνιστικῆς μερίδος ὠρίσθη ὅπως καθιερωθῇ μία ἡμέρα τοῦ ἔτους διὰ διδηλώσεις φεμινιστικὰς εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν.

Αἱ γυναῖκες τοῦ φιλελευθέρου κόμματος διοργάνωσαν ἐσπερίδας πολιτικῶν συζητήσεων διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν γυναικῶν εἰς τὴν πολιτικὴν. Αἱ παρεμφερῆ σκόμματα θὰ μελετοῦν τὰς ἐβδομαδιαίας ἐργασίας τῆς Βουλῆς καὶ τὰ πολιτικὰ ἐν γένει νέα. Ἡ πρόεδρος θὰ δίδῃ περίληψιν τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ζητημάτων τοῦ κράτους καὶ μετὰ ταῦτα ἀρχίζει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν.

ΒΙΒΛΙΑ

Εἰς ἓνα κομψόν, καλοτυπωμένον καὶ καλλιτεχνικὸν βιβλιαράκι, σαράντα περίπου σελίδων ὁ Κρητικὸς συγγραφεὺς κ. Βουτετάκης διορθώνει μερικὰς πλάνας τοῦ περὶ Κρήτης λόγου, τὸν ὅποιον ὁ κ. Pichon εἶπεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν τῆς 12 Ἰανουαρίου.

Τὸ βιβλίον εἶναι γραμμένον γαλλικῶς. Λόγος διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐπιφανεῖς ξένους καὶ ἰδίως ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀνέλαβαν τὴν ἐντολήν νὰ προστατεύουν μὲ εὐλικρίνειαν τὰ δίκαια τῆς Κρήτης. Λόγος ἀκόμη νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὅποιοι τόσον ὀλίγον διαβάζουσι Ἑλληνικὰ.

Ὁ κ. Βουτετάκης γίνεται ὁ θερμὸς συνήγορος ὄχι

μόνον τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὸ ἔργον του ἀποτελεῖ μίαν ὠραίαν καὶ δυνατὴν διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς αὐθαιρέσεως τῶν ἰσχυρῶν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀποδεικνύει ἀκόμη ὅτι οἱ Κρήτες δὲν ἤξεύρου μόνον νὰ ἀμύνονται καὶ νὰ ζητοῦν τὸ δίκαιόν των μὲ τὰ ὄπλα, ἀλλὰ καὶ ὡς πολιτεολόγοι συγγραφεῖς τῆς περιοπῆς καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ συμπαθοῦς ἐκ Κρήτης συγγραφέως.

Ἡ ψυχὴ τοῦ παιδίου. Τὸν τίτλον αὐτὸν φέρει τὸ ὠραῖον ἔργον τοῦ καθηγητοῦ τῆς ψυχιατρικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Κιέβου κ. S. Korsky, τὸ ὁποῖον μετεφράσθη εἰς τὴν γλῶσσαν μας ἀπὸ τὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Μακεδονίας κ. Α. Παπαζαχαρίου. Τὸ βιβλίον ἐπιστημονικώτατον καὶ μὲ γνώσιν βιβλίων τῆς παιδικῆς ψυχῆς εἶναι ὁδηγὸς πολῦτιμος διὰ τὰς μητέρας καὶ τοὺς παιδαγωγοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ἡ Σαρακοστή μὲ τῆς νηστείας τῆς διδίδ ἀφορμὴν εἰς ποικιλίαν φαγητῶν ὀρεκτικῶν, τὰ ὁποῖα ὅμως σπανίως εἶναι καὶ ὑγιεινά. Ὅλα τὰ θαλασσινὰ κατὰ κανόνα σχεδὸν εἶναι δυσπεπτα καὶ μάλιστα δι' ἀρθροϊτικούς καὶ πάσχοντας ἀπὸ νοσήματα ἐπίδερμικά ἐν γένει βλαβερά.

Γίνονται δὲ ἀκόμη δυσπεπτότερα, διότι ἡ μαγειρεύονται βαρεῖά, μὲ πολλὰ ἐρεθιστικά ἀρτύματα καὶ μαχαῖρια, ἢ τρώγονται ὡμά.

Τὰ στρεῖδια καὶ τὰ μῆδια εἶναι εὐκολογώνευτα ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔχου, ὅταν ἐννοεῖται δὲν ἀπαγορεύονται ἀπὸ τὸν ἱατρὸν δι' εἰδικὰ νοσήματα. Τὰ μῆδια, ὅταν εἶναι μεγάλα, πολιτικά, γίνονται παραγεμιστά καὶ εἶναι τροφὴ εὐχάριστος καὶ σχεδὸν ἀβλαβῆς.

Μὴ δὲ ἀ παραγεμιστά. Βράζετε μιά ὀκ. κρομμύδια κομμένα ἀθερίνα μὲ λάδι καὶ μὲ νερό, καὶ δύο τρία καρῶτα φιλοκομμένα ἕως ἔστου γίνουσι ἀλοιφή. Τὰ περνᾶτε ἀπὸ τρυπητό, προσθέτετε μαϊντανὸ φιλοκομμένο, ἀνιθο, ρύζι, σταφίδα, κουκουναρία πορτοκαλόφυλλο καὶ τὰ στριφογυρίζετε ὅλα μαζὴ εἰς τὴν φωτιά, προσθέτοντας ὀλίγο κρασί, καὶ τὸ ἀνάλογον ἀλατοπίπερο. Ἐχετε τὰ μῆδια σας ξυσμένα καὶ πλυμένα, τὰ βάζετε εἰς τέντζερι χωρὶς νερὸ καὶ εἰς μετρίαν φωτιά νὰ ἀνοίξουν, ἔπειτα τὰ γεμίζετε, ὅχι πολὺ, διότι τὸ ρύζι μὲ τὸ βράσιμον διπλασιάζεται, τὰ δένετε μὲ κλωστήν ἕνα ἕνα, τὰ ἀραδιάζετε εἰς τὸ τέντζερι, προσθέτετε τὸ ἀνάλογον νερὸ, λάδι καὶ μισθὸ ποτηρίου ἄσπρο κρασί ἀρισίνωτο καὶ τὰ ἀφίνετε νὰ βράσουν. Τὰ κατεβάζετε, ἀφαιρεῖτε τῆς κλωστῆς καὶ τὰ σερβίρετε ταχτικά, ὥστε νὰ σχηματίσετε ὠραῖο πιάτο.

Μὲ τὴν ἰδίαν σύβρασιν κάνετε τὰ μικρὰ μῆδια μὲ ρύζι, τὰ ἴποια ρίπτετε εἰς τὸ ρύζι ὅταν εἶναι μισοβρασμένο. Ἄντὶ μῆδια ἤμπορεῖτε νὰ κάμετε μὲ τὸ ρύζι, σηπὲς καὶ καλαμάρια, ἢ νὰ τὰ παραγεμίσετε μὲ τὴν σύβρασιν αὐτὴν, νὰ τὰ ράψετε ἔπειτα καὶ νὰ τὰ ψήσετε μὲ λάδι, κρασί, μαϊντανὸ καὶ 1 φύλλον δάφνη.

Ἄδτακός. Ὁ Ἄστακὸς πρέπει νὰ εἶναι ζωντανὸς καὶ νὰ κλεισθῆ μὲ καθρὸν πανάκι ἢ τρύπα τοῦ ἔχει εἰς τὸ ἄκρον τῆς οὐράς. Βάζετε μεγάλο τέντζερι καὶ ὅταν τὸ νερὸ βράσῃ ρίπτετε ἀρκετὸ ἀλά-

τι, καρῶτα σέλινο καὶ μαϊντανό, πιπέρι καὶ δάφνη 3 κουταλιῆς ξύδι καὶ 1 σκελίδα σκόρδο ἀπάστρευτη. Ἐπειτα ρίπτετε καὶ τὸν ἄστακὸ ὃ ὅποτος ἀναλόγως τοῦ μεγέθους του βράζει ἀπὸ μισθὴ ἕως μία ὥρα. Ἐὰν θέλετε νὰ τὸν σερβίρετε βραστό, καθαρίζετε τὴν οὐρὰν τὴν κόπτετε ὠραῖες φέτες καὶ τὴν σερβίρετε ἐπάνω εἰς μίαν πατατοσαλάταν πουρέ, δηλαδὴ λυομένην, ἀρτυμένην μὲ λάδι καὶ λεμόνι καὶ σκεπασμένην ἀπὸ μαγιονέζα. Τὴν καρκάσαν τοῦ σώματος τοποθετεῖται ὡς συνέχειαν τῆς οὐράς καὶ γαρνίρετε μὲ τὰ πόδια τοῦ ἄστακου, τοποθετημένα εἰς τρόπον, ὥστε νὰ φαίνεται ζωντανός. Στολίζετε γύρω, γύρω μὲ πυκτὰ αὐγά κομμένα εἰς στρογγυλὰς φέτες, μὲ ἑλιές καὶ μὲ καρδιές μαρουλιῶν.

Ἄδτακὸς γιαχνι. Κοκκινίζετε ἕνα κρομμύδι: φιλοκομμένο καὶ τρία τέσσερα καρῶτα περασμένα ἀπὸ τὴν μηχανή, ἕνα μάτσο μαϊντανό, ἀλατοπίπερο, 1 φύλλον δάφνη καὶ μιά σταλιά σκόρδο, ἂν σὰς ἀρέσῃ. Τὰ σβύνετε μὲ ἕνα ποτήρι τοῦ νεροῦ ἄσπρο κρασί, προσθέτετε καὶ τὰ αὐγά τοῦ ἄστακου, ἂν ἔχη καὶ τὰ ἀφίνετε νὰ σιγοβράσουν, προσθέτοντες καὶ ἀνάλογη ντομάτα. Ὅταν εἶναι ἔτοιμα ρίπτετε τὸν βρασμένον ἄστακὸν σας καθαρῶς ἀπὸ τὰ κόκκαλα νὰ πάρῃ μόνον μία βράση. Σερβίρετε. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἤμπορεῖτε νὰ βάλτε τὸν ἄστακὸν κομμένον κομμάτια μαζὴ μὲ τὰ κελύφη του. Ἄλλὰ ἀφοῦ τὸν βράσετε καὶ τὸν κόψετε, τὸν βάζετε μέσα σὲ σουπιερίτσα βαθουλή, τοῦ χύνεται ἀρκετὸ κονιάκ, τοῦ βάζετε φωτιά καὶ τὸν καίτε. Ἐπειτα τὰ κομμάτια ὅπως εἶναι ρίπτετε εἰς τὴν σάλτσα, νὰ πάρουν μίαν βράση.

ΚΥΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙ' ΕΡΓΑΤΙΑΣ

Εἰς τὸ κατάστημα τῆς Οἰκοκυρικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς ὁδὸς Ὀμήρου 24, λειτουργεῖ κάθε Κυριακὴν ἀπὸ τὰς 9—12 π. μ. τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον δι' ἀμαθεῖς ἐργάτιδας καὶ ὑπηρετρίας.

Ἰερεὺς ἐξηγεῖ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας διδάσκειται δὲ ἀνάγνωσις, γραφὴ καὶ ἀριθμητικὴ, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα τῆς γυναικῆς εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πατρίδα. Αἱ ἔχουσαι ἀμαθεῖς ὑπηρετρίας δύνανται νὰ τὰς στέλλουν εἰς τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον πρὸς μύρφωσιν.

Ἐπίσης τὰς Κυριακάς δανεῖζονται βιβλία ἀπὸ τὴν λαϊκὴν βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς πρὸς τὰς ἐργάτιδας ἐργοστασίων, ὡς καὶ πρὸς κάθε γυναῖκα ἢ κόρην, ἐπιθυμοῦσαν νὰ περνᾷ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς της μὲ τὴν συντροφίαν τερπνῶν καὶ διδακτικῶν βιβλίων.

ΚΟΡΗ γνωρίζουσα τὴν Ἀγγλικὴν, δυναμένη δὲ νὰ βοηθῆ εἰς τὴν ραπτικὴν καὶ νὰ συνοδεύῃ μικρὰ εἰς τὸν περίπατον ζητεῖ θέσιν εἰς οἰκογένειαν. Συνιστᾶται θερμότατα ἀπὸ ἡμᾶς.